

Proiect de Ordonanță de Urgență propus de ANRE
pentru preluarea Directivei CE nr. 73/2009

Cap. I
Dispoziții generale

Art.1 Domeniul de reglementare

(1) Prezenta Lege stabilește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților privind producția, transportul, distribuția, furnizarea și înmagazinarea gazelor naturale, modalitățile de organizare și funcționare a sectorului gazelor naturale, de acces pe piață, precum și criteriile și procedurile aplicabile pentru acordarea de autorizații și/sau licențe în sectorul gazelor naturale.

(2) Prevederile prezentei Legi stabilite pentru sectorul gazelor naturale se aplică într-un mod nediscriminatoriu și pentru biogaz, gaz obținut din biomasă sau alte tipuri de gaze, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic ca acestea să fie injectate și transportate în deplină siguranță prin sistemele de transport/distribuție a gazelor naturale sau prin conductele de alimentare din amonte.

Art.2
Obiectivele legii

Activitățile în sectorul gazelor naturale trebuie să se desfășoare pentru realizarea următoarelor obiective de bază:

- a) asigurarea dezvoltării durabile a economiei naționale;
- b) asigurarea continuității și a siguranței în alimentarea cu gaze naturale a clienților;
- c) protejarea intereselor legitime ale clienților finali de gaze naturale;
- d) promovarea, stimularea și asigurarea concurenței pe piața de gaze naturale;
- e) armonizarea legislației naționale cu legislația comunitară în domeniu, cu respectarea principiului subsidiarității;
- f) transparența prețurilor și a tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale;
- g) dezvoltarea sectorului gazelor naturale în condiții de eficiență economică și protecție a mediului;
- h) promovarea producerii și utilizării surselor noi și regenerabile de gaze;
- i) asigurarea accesului nediscriminatoriu la sursele de gaze naturale;
- j) asigurarea măsurilor de securitate în vederea prevenirii și combaterii actelor de terorism și sabotaj asupra infrastructurii Sistemului național de transport a gazelor naturale;
- k) dezvoltarea interconectărilor Sistemului național de transport al gazelor naturale cu sistemele similare din țările vecine și cu alte infrastructuri de transport și integrarea Sistemului național de transport al gazelor naturale în Rețeaua Europeană de Transport și sistem de Gaze naturale - ENTSO-G;
- l) asigurarea condițiilor necesare pentru buna funcționare a pieței gazelor naturale și pentru integrarea pieței naționale în piața internă europeană a gazelor naturale;
- m) asigurarea accesului nediscriminatoriu al terților la conductele de alimentare din amonte, depozitele de înmagazinare, sistemele de transport, sistemele de distribuție a gazelor naturale precum și la instalațiile GNL;
- n) asigurarea funcționării instalațiilor tehnologice de suprafață din câmpurile de producție, a depozitelor de înmagazinare, a sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, în condiții de siguranță și eficiență;
- o) asigurarea capacității de înmagazinare a gazelor naturale atât pentru nevoile curente, cât și pentru cele care contribuie la securitatea energetică a țării.

Art.3
Înțelesul unor termeni și expresii

În sensul prezentei Legi, următorii termeni și expresii se definesc după cum urmează:

1. acces la conductele de alimentare din amonte - dreptul unui operator economic din sectorul gazelor naturale sau al unui client eligibil de a utiliza conductele de alimentare din amonte, mai puțin partea utilizată în procesele de producție a gazelor naturale;
2. acces la sistemul de distribuție - dreptul unui operator economic din sectorul gazelor naturale sau al unui client de a utiliza sistemul de distribuție;
3. acces la sistemul de înmagazinare - dreptul unui operator economic din sectorul gazelor naturale sau al unui client de a utiliza sistemul de înmagazinare subterană;
4. acces la sistemul de transport - dreptul unui operator economic din sectorul gazelor naturale sau al unui client de a utiliza sistemul de transport;
5. accesul la terminalul GNL – dreptul unui operator economic din sectorul gazelor naturale sau al unui client de a utiliza terminalul GNL;
6. activități conexe – activități complementare celor de producție, transport, distribuție, înmagazinare gaze naturale ce sunt desfășurate de către operatorul licențiat, conform condițiilor de valabilitate ale licențelor de operare a sistemelor respective;
7. aparat de utilizare - parte componentă a instalației de utilizare a gazelor naturale, destinat să consume gaze naturale ca și combustibil sau ca materie primă, cu îndeplinirea condițiilor legale pentru funcționare;
8. autorizație/licență - actul administrativ individual emis de ANRE, acordat unei persoane fizice sau juridice, pentru exercitarea unui drept;
9. autoritate competentă - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei – ANRE;
10. aviz tehnic - documentul emis în urma analizei unei documentații tehnice, care atestă respectarea condițiilor impuse de legislația în vigoare;
11. biogaz – amestec de gaze de origine biogenă produs prin procese de fermentație, gazeificare sau piroliză a unor substanțe organice;
12. biometan - biogaz adus la parametrii de calitate pentru a putea fi utilizat în rețelele de transport și distribuție în amestec cu gazele naturale;
13. bunuri proprietate a terților - obiective componente ale sistemelor de transport sau ale sistemelor de distribuție, utilizate de către operatorii licențiați pentru realizarea serviciilor de transport sau de distribuție, bunuri neincluse în patrimoniul acestora;
14. capacitate - fluxul maxim, exprimat în unitate de volum pe unitate de timp sau în unitate de energie pe unitate de timp la care are dreptul utilizatorul rețelei în conformitate cu prevederile contractuale;
15. capacitate contractată - capacitatea pe care operatorul sistemului a alocat-o unui utilizator printr-un contract;
16. capacitate disponibilă - partea din capacitatea tehnică care nu este alocată și este încă disponibilă pentru sistem în momentul respectiv;
17. capacitate fermă – capacitatea garantată contractual ca fiind neîntreruptibilă de către operatorul sistemului;
18. capacitate întreruptibilă – capacitatea care poate fi întreruptă de operatorul sistemului în conformitate cu condițiile prevăzute în contractul cu utilizatorul rețelei sau prin reglementările specifice;
19. capacitate neutilizată - capacitatea fermă pe care a achiziționat-o un utilizator al rețelei în baza unui contract dar pe care utilizatorul nu a nominalizat-o până la termenul limită specificat în contract;
20. capacitate tehnică - capacitatea fermă maximă pe care o poate oferi operatorul sistemului unui utilizator, luând în considerare integritatea sistemului respectiv și cerințele de exploatare a acestuia;
21. client - clientul angro sau clientul final de gaze naturale, sau un operator economic din sectorul gazelor naturale care cumpără gaze naturale;
22. client angro - persoană fizică sau juridică, alta decât un operator de transport și de sistem sau un operator de distribuție, care cumpără gaze naturale în scopul revânzării în interiorul sau în afara sistemului în care este stabilită;
23. client casnic - clientul care cumpără gaze naturale pentru consumul casnic propriu;
24. client eligibil - clientul care este liber să cumpere gaze naturale de la un furnizor ales de acesta;
25. client final - clientul care cumpără gaze naturale pentru uz propriu;
26. client industrial – clientul final noncasnic al cărui consum anual de gaze naturale estimat la locul de consum, în baza tipului și debitelor aparatelor de utilizare a gazelor instalate este de cel puțin 450.000 MWh;

- 27.** client industrial nou - clientul industrial care se racordează pentru prima oară la un sistem. Nu se consideră clienți industriali noi, acei clienți care sunt succesorii în drepturi - universali, cu titlu universal și/sau cu titlu particular - ai unor clienți finali care au sau care au avut o instalație de racordare la un sistem de distribuție sau de transport a gazelor naturale, sau la o conductă de alimentare din amonte.
- 28.** client noncasnic - clientul care cumpără gaze naturale ce nu sunt destinate consumului casnic propriu;
- 29.** client vulnerabil – anumiți clienți casnici și cei care furnizează servicii sociale esențiale, cum ar fi asistența medicală sau îngrijirea copiilor, activități educative și alte servicii sociale, precum și servicii indispensabile pentru funcționarea statului, definiți prin hotărâre a Guvernului;
- 30.** client întreruptibil - client final care poate contribui decisiv la menținerea funcționării în deplină siguranță a Sistemului național de transport al gazelor naturale și a sistemelor de distribuție, prin reducerea consumului, până la oprire și care are obligația încheierii unui contract pentru prestarea serviciilor întreruptibile. Obligațiile, drepturile, condițiile de contractare, de reducere sau de oprire se stabilesc de ANRE și ministerul de resort printr-un regulament specific.
- 31.** client protejat – toți clienții casnici racordați la o rețea de distribuție a gazelor naturale precum și clienții noncasnici care asigură servicii de termoficare, în măsura în care aceștia furnizează energie termică clienților casnici și a căror instalații nu pot funcționa cu alți combustibili;
- 32.** cod - colecție de reglementări cu caracter tehnic și/sau comercial, elaborate sau aprobate de către ANRE, prin care se stabilesc reguli și proceduri obligatorii pentru operatorii economici din sectorul gazelor naturale;
- 33.** conducta de alimentare din amonte - conductă, inclusiv instalațiile, echipamentele și dotările aferente, prin care se asigură transportul gazelor naturale, delimitată de robinetul de secționare la ieșirea din instalația de condiționare, sau în lipsa acesteia de la punctul în care gazele naturale îndeplinesc condițiile tehnice de calitate pentru a putea fi comercializate, aparținând producătorului de gaze naturale și sistemul de transport, sistemul de distribuție, un terminal de coastă sau clientul final;
- 34.** conducta de transport – conducta, inclusiv instalațiile, echipamentele și dotările aferente, care funcționează în principal în regim de înaltă presiune prin care se asigură transportul gazelor naturale între punctele de preluare din conductele de alimentare din amonte, din conductele de interconectare, punctele de preluare din import sau din terminalele GNL până la punctele de predare la operatorii de distribuție, la clienții finali sau în conductele de interconectare;
- 35.** conductă de interconectare - conductă de transport care traversează sau trece peste o frontieră dintre două state membre ale Uniunii Europene pentru unicul scop al conectării sistemelor de transport ale acestor state; conductele de interconectare cu statele ce nu sunt membre ale Uniunii Europene sunt supuse prevederilor acordurilor cu aceste state;
- 36.** consum tehnologic – cantitatea de gaze naturale, necesară a fi consumată de către un operator economic ce desfășoară una din activitățile de producție, transport, înmagazinare sau distribuție a gazelor naturale pentru asigurarea parametrilor tehnologici necesari funcționării sistemului respectiv;
- 37.** contract de furnizare a gazelor naturale - un contract de furnizare a gazelor naturale, dar care nu cuprinde un instrument derivat din domeniul gazelor naturale;
- 38.** depozit de înmagazinare subterană - spațiul din scoarța terestră având calități naturale sau dobândite ca urmare a unor operațiuni petroliere sau activități miniere anterioare, proprii pentru injectarea, depozitarea și extragerea unor volume de gaze naturale;
- 39.** deținerea controlului - orice drepturi, contracte sau orice alte elemente care, fiecare în parte ori luate împreună și ținând seama de circumstanțele de fapt sau de drept, conferă posibilitatea de a exercita o influență determinantă asupra unei întreprinderi, în special prin:
- (a) drepturi de proprietate sau de folosință asupra totalității ori a unei părți din activele unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență determinantă asupra structurii întreprinderii, votului sau deciziilor organelor de conducere ale unei întreprinderi”;
- 40.** dispecerizare - activitatea specifică de echilibrare permanentă și operativă, la nivelul sistemelor, a cantităților de gaze naturale intrate și, respectiv, ieșite, la parametrii rezultați din obligațiile de livrare, precum și luarea măsurilor de limitare a efectelor situațiilor excepționale, cum ar fi: temperaturi foarte scăzute, calamități naturale, avarii majore și altele asemenea, prin folosirea de mijloace specifice;
- 41.** distribuția gazelor naturale - activitatea de vehiculare a gazelor naturale printr-un sistem de conducte de distribuție, pentru a fi furnizate clienților, dar neincluzând furnizarea;

42. durata de funcționare - intervalul de timp în care un obiectiv din sectorul gazelor naturale realizează scopul pentru care a fost construit în condiții de siguranță și de eficiență economică conform reglementărilor în vigoare;
43. furnizarea gazelor naturale - activitatea comercială de vânzare, inclusiv revânzare a gazelor naturale, inclusiv GNL, către clienți;
44. furnizor - persoană fizică sau juridică, care realizează activitatea de furnizare a gazelor naturale;
45. furnizor de ultimă instanță - furnizorul desemnat de autoritatea competentă pentru a presta serviciul de furnizare în condiții specifice reglementate;
46. gaz natural comprimat pentru vehicul (GNCV) - gazul natural stocat în butelii, prin comprimare la peste 200 de bari, în scopul utilizării drept combustibil pentru vehicule cu motoare termice;
47. gaz natural lichefiat (GNL) - gazul natural care, în urma unor procese specifice, este adus în stare lichidă și stocat în recipiente speciale;
48. gaze naturale - gazele libere din zăcămintele de gaz metan, gazele dizolvate în țiței, cele din câmpul de gaze asociat zăcămintelor de țiței, precum și gazele rezultate din extracția sau separarea hidrocarburilor lichide;
49. gaze petroliere lichefiate (GPL) – fracții de hidrocarburi ușoare derivate din procesele de rafinare, din instalații de stabilizare a țițeiului și din procesarea gazelor naturale, care sunt în mod normal lichefiate, prin creșterea presiunii sau scăderea temperaturii, pentru a fi transportate sau depozitate, având o presiune de vapori care nu o depășește pe cea admisă pentru propanul comercial, compuse predominant din următoarele hidrocarburi, singure sau în amestec, propan, propenă (propilenă), butan (n-butan și/sau izo-butan) și butene (butilene), inclusiv butadiene;
50. infrastructură nouă - infrastructură care nu a fost finalizată până la 4 august 2003;
51. instalație tehnologică de suprafață aferentă producției de gaze naturale – aparatele, accesoriile și conductele, inclusiv cele din amonte, utilizate pentru producția și vehicularea gazelor naturale;
52. instalație de înmagazinare - instalație utilizată pentru înmagazinarea gazelor naturale și care este deținută și/sau exploatată de un operator de înmagazinare, inclusiv instalațiile GNL utilizate pentru stocare, dar excluzând partea utilizată pentru activitățile de producție, precum și instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor lor;
53. instalație de utilizare - ansamblul de conducte, aparate și accesorii, inclusiv focarul și coșul de evacuare a gazelor de ardere, situat după stația/postul de reglare a presiunii și măsurare a debitului, după caz, cu excepția aparatului de măsurare a debitului, care face parte din sistemul de distribuție;
54. instrument financiar derivat pe gaze naturale - instrument financiar derivat pe mărfuri, astfel cum sunt aceste tipuri de instrumente financiare explicitate în reglementările în vigoare privind piețele de instrumente financiare;
55. înmagazinarea gazelor naturale - ansamblul de activități și operațiuni desfășurate de operatorul de înmagazinare pentru sau în legătură cu rezervarea capacității de înmagazinare în depozitele subterane și pentru injecția, depozitarea și extracția din aceste capacități a unor cantități determinate de gaze naturale;
56. magistrală directă - conducta de gaze naturale complementară sistemului interconectat;
57. monopol natural în domeniul gazelor naturale - situație în care serviciile de transport, de înmagazinare sau de distribuție a gazelor naturale se asigură de către un singur operator pentru o zonă determinată;
58. obiectiv din sectorul gazelor naturale – conductă de alimentare din amonte aferentă producției de gaze naturale, un sistem de transport, distribuție sau înmagazinare gaze naturale sau parte componentă a uneia dintre acestea pentru a căror realizare este necesară obținerea unei autorizații de înființare;
59. operator al terminalului GNL - persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de lichefiere a gazelor naturale sau importul, descărcarea și regazeificarea GNL și răspunde de exploatarea unei instalații GNL;
60. operator conducte de alimentare din amonte - persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de producție gaze naturale și răspunde de exploatarea, întreținerea și dacă este necesar, dezvoltarea conductelor de alimentare din amonte într-o anumită zonă;
61. operator de distribuție - persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de distribuție a gazelor naturale în una sau mai multe zone delimitate și răspunde de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului într-o anumită zonă și, după caz, a interconectărilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurare a capacității pe termen lung a sistemului în vederea satisfacerii la un nivel rezonabil a cererii pentru distribuția gazelor naturale;

- 62.** operator de înmagazinare - persoană fizică sau juridică, care realizează activitatea de înmagazinare și răspunde de exploatarea instalației de înmagazinare a gazelor naturale;
- 63.** operator de transport și de sistem - persoană fizică sau juridică, care realizează activitatea de transport a gazelor naturale și răspunde de exploatarea, întreținerea și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconectărilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului în vederea satisfacerii la un nivel rezonabil a cererii pentru transportul gazelor naturale;
- 64.** operator economic afiliat - orice alt operator economic care, direct sau indirect, controlează operatorul economic specificat, este controlat de acesta sau este sub controlul comun, împreună cu acest operator economic;
- 65.** operator economic din sectorul gazelor naturale - persoană fizică sau juridică, cu excepția clienților finali, care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producție, transport, distribuție, furnizare, administrare de piață centralizată, cumpărare sau înmagazinare de gaze naturale, inclusiv GNL, și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de mentenanță legate de respectivele activități;
- 66.** operator economic integrat din sectorul gazelor naturale - operator economic din sectorul gazelor naturale integrat vertical sau orizontal;
- 67.** operator economic integrat pe orizontală - operator economic din sectorul gazelor naturale care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producție, transport, distribuție, furnizare sau înmagazinare a gazelor naturale, precum și o activitate din afara sectorului gazelor naturale;
- 68.** operator economic integrat pe verticală - operator economic sau un grup de operatori din sectorul gazelor naturale în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), în mod direct sau indirect, să exercite controlul asupra acestuia și care desfășoară cel puțin una din activitățile de transport, distribuție, înmagazinare, a gazelor naturale, inclusiv pentru GNL și cel puțin una dintre activitățile de producție sau de furnizare de gaze naturale;
- 69.** piața centralizată de gaze naturale - cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor cu gaze naturale între diverși operatori economici, intermediare, de regulă de o contraparte centrală, pe baza unor reguli specifice, aprobate de ANRE;
- 70.** planificare pe termen lung - planificarea pe termen lung a capacității de alimentare și transport a operatorilor economici din sectorul gazelor naturale, în scopul satisfacerii cererii de gaze naturale a sistemului, al diversificării surselor și al asigurării alimentării clienților;
- 71.** preț reglementat - prețul la care este realizată furnizarea gazelor naturale în baza unui contract-cadru, a unor standarde de calitate a serviciului și/sau unor condiții specifice stabilite de autoritatea competentă;
- 72.** racord - conducta de legătură între o ramură principală (conductă de alimentare din amonte, conductă de transport, conductă de distribuție a gazelor naturale) și o stație de măsurare sau o stație de reglare, măsurare, predare a gazelor naturale, care alimentează un sistem de distribuție, unul sau mai mulți clienți finali;
- 73.** rețea/sistem de transport și/sau de distribuție - ansamblul de conducte conectate între ele, inclusiv instalațiile și echipamentele aferente pentru vehicularea gazelor naturale, conform reglementărilor tehnice specifice;
- 74.** rezervare de capacitate - menținerea unei părți din capacitatea disponibilă de transport/distribuție/înmagazinare la dispoziția utilizatorilor în vederea transportului/distribuției/înmagazinării unei cantități de gaze naturale determinate;
- 75.** sectorul gazelor naturale - ansamblul activităților desfășurate de operatorii economici pentru producția, transportul, înmagazinarea, distribuția și furnizarea gazelor naturale, a GNL, GPL și GNCV precum și instalațiile și echipamentele folosite pentru realizarea acestor activități;
- 76.** serviciu de sistem - orice serviciu necesar pentru accesul și exploatarea rețelelor de transport, rețelelor de distribuție, instalațiilor GNL și/sau de înmagazinare, inclusiv dispozitive de echilibrare a sarcinilor, de amestecare și de injectare a gazelor inerte, dar excluzând instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de transport și de sistem, de distribuție sau de înmagazinare în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora;
- 77.** serviciu public în sectorul gazelor naturale - obligația care constă în activitatea organizată și/sau autorizată de stat în vederea satisfacerii cerințelor de interes public din sectorul gazelor naturale;
- 78.** siguranță – siguranța aprovizionării cu gaze naturale și securitatea tehnică a obiectivelor;

- 79.** sistem - orice rețea de transport, distribuție, terminal GNL și/sau instalație de înmagazinare exploatată de un operator economic din sectorul gazelor naturale, inclusiv instalațiile aferente acestora prin care se asigură serviciile de sistem, inclusiv stocarea în conducte, precum și instalațiile operatorilor economici afiliați, necesare pentru asigurarea accesului la sistemul de transport, de distribuție, la depozitul de înmagazinare sau terminalul GNL;
- 80.** Sistemul național de transport (SNT) - sistemul de transport situat pe teritoriul României, și care se află în proprietatea publică a statului;
- 81.** sistem interconectat - un număr de sisteme legate între ele;
- 82.** stocare în conducta - stocarea gazelor prin compresie în sistemele de transport și distribuție a gazelor naturale, dar excluzând cantitățile de gaze naturale rezervate de operatorii sistemului de transport sau distribuție în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora;
- 83.** terminal GNL - totalitatea instalațiilor necesare pentru lichefierea gazelor naturale sau pentru importul, descărcarea și regazeificarea GNL și care include serviciile auxiliare și instalațiile de înmagazinare temporară necesare pentru procesul de regazeificare și livrarea ulterioară către sistemul de transport, dar care nu include nicio parte a terminalelor GNL utilizate pentru stocare;
- 84.** titluri de schimb – titluri de proprietate emise de către operatorul de transport și de sistem sau de către operatorul de înmagazinare asupra cantităților de gaze sau asupra capacității rezervate, care se găsesc în diferite sisteme și care se pot tranzacționa între titularii de licențe, conform reglementărilor ANRE;
- 85.** transportul gazelor naturale -transportul gazelor naturale printr-o rețea care constă în principal din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte de alimentare din amonte și decât cea parte din conductele de înaltă presiune care este folosită în principal pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, în scopul de a le livra clienților, dar fără a include furnizarea;
- 86.** utilizator de sistem - persoană fizică sau juridică care alimentează sistemul sau este deservită de sistem;
- 87.** zona de protecție - zona adiacentă obiectivelor din sectorul gazelor naturale, extinsă în spațiu, în care se instituie interdicții privind accesul persoanelor, regimul activităților și al construcțiilor, stabilite prin norme tehnice;
- 88.** zona de siguranță - zona adiacentă obiectivelor din sectorul gazelor naturale, extinsă în spațiu, în care se instituie restricții și interdicții, în scopul asigurării funcționării normale și pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, stabilite prin norme tehnice; zona de siguranță cuprinde și zona de protecție;
- 89.** warrant - adeverință de depozit cu caracter de dispoziție asupra gazelor naturale, care poate fi folosită ca element de garantare, în tranzacțiile cu gaze naturale, conform reglementărilor ANRE.

Cap. II

Autorități și competențe

Art. 4

Strategia și politica energetică în sectorul gazelor naturale

(1) Strategia energetică națională definește obiectivele sectorului gazelor naturale pe termen mediu și lung și modalitățile optime de realizare a acestora, în condițiile asigurării unei dezvoltări durabile a economiei naționale. Strategia energetică se elaborează de ministerul de resort și se aprobă de Guvern, cu consultarea organizațiilor neguvernamentale, a partenerilor sociali și a reprezentanților mediului de afaceri.

(2) Politica energetică, urmărind direcțiile stabilite prin strategia energetică, este elaborată de ministerul de resort pe baza Programului de guvernare, pentru un interval de timp mediu și cu considerarea evoluțiilor probabile pe termen lung, cu consultarea organizațiilor neguvernamentale, a partenerilor sociali și a reprezentanților mediului de afaceri, având în vedere, în principal:

- a) constituirea cadrului instituțional corespunzător, prin stabilirea organismelor și a autorității competente pentru realizarea acestei politici;
- b) asigurarea securității în aprovizionarea cu gaze naturale;
- c) prognozarea importurilor și a exporturilor de gaze naturale;
- d) elaborarea programelor de dezvoltare în sectorul gazelor naturale;
- e) asigurarea protecției mediului;

- f) creșterea eficienței economice și/sau energetice în producția, înmagazinarea, transportul, distribuția și utilizarea gazelor naturale;
 - g) stimularea dezvoltării capacităților de înmagazinare a gazelor naturale, a capacităților de injecție/extracție din depozite și a constituirii stocurilor strategice;
 - h) precizarea liniilor directoare privind cercetarea și dezvoltarea specifice sectorului gazelor naturale și promovarea tehnologiilor avansate în domeniu;
 - i) dezvoltarea cooperării internaționale;
- (3) Guvernul, ministerul de resort și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale iau măsuri pentru realizarea obiectivelor înscrise în programul prevăzut la alin. (2) și examinează, anual sau ori de câte ori este necesar, stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia.

Art.5

Atribuțiile ministerului de resort

Ministerul de resort elaborează politica în domeniul gazelor naturale și asigură ducerea la îndeplinire a acesteia, în condițiile prevederilor prezentei Legi, având următoarele atribuții principale:

- a) implementează politica energetică a Guvernului;
- b) elaborează programe și planuri de măsuri pentru aplicarea politicii Guvernului în sectorul gazelor naturale;
- c) asigură elaborarea de studii pe baza cărora urmează a fi stabilite prioritățile privind investițiile din sectorul gazelor naturale;
- d) elaborează proiecte de acte normative pentru sectorul gazelor naturale, cu consultarea părților interesate;
- e) exercită calitatea de concedent pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale;
- f) supraveghează aplicarea și respectarea măsurilor stabilite pentru protecția mediului de către participanții la activitățile din sectorul gazelor naturale;
- g) asigură armonizarea cu standardele și reglementările Uniunii Europene în domeniul gazelor naturale și creează mecanismele necesare aplicării acestora;
- h) elaborează și fundamentează, împreună cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și cu organizațiile patronale și sindicale, propunerile de politică socială specifice sectorului gazelor naturale, programele de asistență socială și medicală, de asigurări de risc și accidente, în vederea evitării riscurilor profesionale și a reabilitării celor care au suferit accidente de muncă și boli profesionale;
- i) monitorizează aspectele privind siguranța alimentării, în special privind echilibrul cerere/ofertă de pe piața națională, la nivelul cererii viitoare prognozate și al rezervelor disponibile, la capacitatea suplimentară avută în vedere, planificată sau în construcție, la calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor, precum și la măsurile necesare pentru a se face față vârfurilor de cerere și deficitului de alimentare a unuia sau mai multor furnizori. În acest sens publică la fiecare doi ani, până la 31 iulie, un raport care să evidențieze constatările făcute în monitorizarea acestor aspecte, precum și orice măsuri luate sau preconizate în vederea abordării lor, și înaintează imediat acest raport Comisiei Europene.
- j) promovează și facilitează împreună cu ANRE cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu scopul de a crea o piață internă competitivă a gazelor naturale. Această cooperare acoperă zonele geografice definite în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 precum și alte zone geografice;
- k) coordonează măsurile naționale de urgență menționate la articolul 8 din Directiva 2004/67/CE a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității alimentării cu gaze naturale precum și condițiile și modalitățile practice de acordare a asistenței reciproce la nivel regional;
- l) avizează, împreună cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, normativele de protecție a muncii în sectorul gazelor naturale.
- m) realizează planul național de acțiune în cazuri de sărăcie energetică, definește situațiile critice și clienții care nu pot fi deconectați în astfel de situații.

Art.6

Autoritatea de Reglementare

(1) Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei - ANRE este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică și patrimoniu propriu, autofinanțată, independentă, având ca obiect

de activitate elaborarea, stabilirea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, precum și a gazelor naturale, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

(2) ANRE își desfășoară activitatea în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare și are dreptul să înființeze structuri teritoriale fără personalitate juridică necesare desfășurării obiectului de activitate.

(3) ANRE întocmește anual bugetul propriu de venituri și cheltuieli, în conformitate cu normele metodologice în vigoare.

(4) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ANRE se realizează integral din venituri proprii, care trebuie să asigure îndeplinirea atribuțiilor ANRE.

(5) Veniturile proprii ale ANRE provin în principal din tarife pentru acordarea de licențe, autorizații și atestate precum și din contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei și gazelor naturale.

(6) Soldurile anuale rezultate din execuția bugetului de venituri și cheltuieli al ANRE rămân la dispoziția acesteia și se folosesc în anul următor.

(7) Cheltuielile de judecată ocazionate de procedurile judiciare inițiate împotriva membrilor Comitetului de Reglementare al ANRE și a personalului acesteia se suportă de ANRE.

Art. 7

Conducerea ANRE

(1) ANRE este condusă de un președinte și un vicepreședinte numiți de prim-ministrul României, pe o perioadă de șase ani.

(2) Mandatul președintelui ANRE și al vicepreședintelui ANRE poate fi reînnoit o singură dată.

(3) Președintele ANRE asigură coordonarea procesului de elaborare și de implementare a reglementarilor din domeniul de competență al ANRE și este ordonator principal de credite.

(4) Președintele are următoarele atribuții principale:

a) aprobă regulamentul de organizare și funcționare, structura organizatorică și bugetul ANRE care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;

b) aprobă tarifele și contribuțiile anuale prevăzute la art. 6 alin. (5) care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;

c) reprezintă ANRE în relațiile cu terții și face parte din Consiliul autorităților de reglementare al Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei - ACER, înființată conform Regulamentului(CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului European;

d) aprobă regulamentul privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE, care include grila și criteriile de salarizare ale personalului ANRE;

e) aprobă încheierea, modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale de muncă ale salariaților ANRE în condițiile legii;

f) stabilește atribuțiile și competențele vicepreședintelui, ale personalului, precum și atribuțiile specifice fiecărui compartiment din cadrul ANRE;

g) aprobă deplasările în țară și în străinătate ale personalului ANRE;

h) aprobă regulamentul privind utilizarea, întreținerea și închirierea locuințelor de serviciu din patrimoniul propriu;

i) emite ordine și decizii în exercitarea atribuțiilor sale;

j) orice alte atribuții care îi revin potrivit legii.

(5) În absența președintelui, atribuțiile președintelui se exercită de vicepreședinte.

Art. 8

Comitetul de reglementare al ANRE

(1) Pentru aprobarea reglementărilor în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale se constituie un comitet de reglementare format din președinte, vicepreședinte și cinci reglementatori din cadrul personalului ANRE, numiți de primul-ministru.

(2) Trei dintre cei 5 reglementatori din Comitetul de reglementare sunt numiți pe o perioadă de 5 ani, la propunerea președintelui ANRE, iar doi dintre aceștia pe o perioadă de 7 ani, la propunerea ministrului de resort.

(3) La numirea în funcție, membrii Comitetului de reglementare trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să fie cetățeni români, cu domiciliul stabil în România;
- b) să aibă o vârstă cuprinsă între 30 de ani și 60 de ani;
- c) să aibă capacitate deplină de exercițiu;
- d) să aibă studii superioare atestate cu diplomă universitară, și experiență profesională de minim 10 ani într-unul din domeniile tehnic, economic sau juridic;
- e) să beneficieze de o bună reputație;
- f) să nu aibă cazier judiciar.

(4) În exercitarea mandatului, Membrii Comitetului de reglementare îndeplinesc următoarele cerințe:

- a) nu pot fi deputați ori senatori;
- b) acționează în mod independent de orice interes al participanților la piața de energie electrică sau cea de gaze naturale, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea vreunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin, nu desfășoară activități cu caracter comercial în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale, cu excepția celor cu caracter de perfecționare și/sau instruire profesională, nu dețin acțiuni sau părți sociale și nu pot avea calitatea de membru în organele de conducere la societăți comerciale cu obiect de activitate în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale sau în orice alte domenii care se află în competența ANRE, în condițiile legii.

(5) Comitetul de reglementare își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie a ANRE.

(6) Mandatul membrilor Comitetului de reglementare poate fi reînnoit o singură dată.

(7) Cerința prevăzută la alin.(4) lit. b) nu aduce atingere unei cooperări strânse cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală elaborate de Guvern care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare prevăzute de legislația în vigoare.

(8) Mandatul unui membru al Comitetului de reglementare încetează în următoarele situații:

- a) la expirarea duratei;
- b) prin demisie înaintată primului-ministru;
- c) prin deces;
- d) prin imposibilitate de exercitare a mandatului, constând într-o indisponibilitate mai lungă de 90 de zile consecutive;
- e) prin revocare de către primul-ministru ca urmare a nerespectării prevederilor alin. (4) și pentru condamnare penală, prin hotărâre judecătorească ramasă definitivă.

(9) Membrii Comitetului de reglementare au dreptul să conteste la Curtea de Apel București decizia de revocare din funcție ca urmare a nerespectării prevederilor alin. (4), în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

(10) Membrii Comitetului de reglementare nu răspund civil sau penal, după caz, dacă instanțele judecătorești constată îndeplinirea ori omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu bună-credință și fără neglijență, a oricărui act sau fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor prevăzute de lege.

(11) Membrii Comitetului de Reglementare au dreptul la o indemnizație de ședință egală cu 10% din salariul de bază al președintelui ANRE.

Art. 9

Reglementările ANRE

(1) Ordinele și deciziile ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la:

- a) acordarea/modificarea/suspendarea/refuzul ori retragerea de licențe sau autorizații pentru desfășurarea activităților de producție, transport, distribuție, furnizare și înmagazinare a gazelor naturale precum și a energiei electrice și/sau a energiei termice în cogenerare, după caz;
- b) aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și/sau a metodologiilor de stabilire a acestora;
- c) aprobarea reglementărilor necesare pentru funcționarea sectorului și pieței de energie electrică și gaze naturale;
- d) avizarea documentelor elaborate de alte instituții sau de către operatorii economici reglementați, conform prevederilor legale în vigoare;

- e) autorizarea/atestarea operatorilor economici și a persoanelor fizice care desfășoară activități specifice în sectorul energiei electrice și gazelor naturale;
 - f) aprobarea altor reglementări prevăzute de legislația în vigoare.
- (2) Ordinele și deciziile prevăzute la alin.(1) lit.a)-c) precum și documentele aferente acestora se dezbate în mod obligatoriu în Comitetul de Reglementare și se adoptă cu votul majorității membrilor acestuia.
- (3) Reglementările de interes general se aprobă prin ordine ale ANRE și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (4) Ordinele și deciziile emise de ANRE pot fi atacate în contencios administrativ la Curtea de Apel București, în termen de 30 de zile de la data publicării acestora în Monitorul Oficial al României, Partea I, respectiv de la data la care au fost notificate părților interesate.
- (5) Ordinele și deciziile prevăzute la alin. (1) sunt obligatorii pentru părți până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile contrare.
- (6) În cazul în care deciziile ANRE conțin informații sensibile comerciale, ANRE este obligată să păstreze confidențialitatea acestora.

Art. 10

Consiliul Consultativ al ANRE

- (1) Comitetul de reglementare al ANRE este asistat de un consiliu consultativ format din 11 membri, numiți pe o perioadă de patru ani prin decizie a primului-ministru, din care:
- a) 2 membri din partea direcției de specialitate din ministerul de resort;
 - b) 2 membri din partea asociațiilor patronale din domeniul energiei și gazelor naturale;
 - c) 2 membri din partea organizațiilor sindicale ale salariaților din domeniul energiei și gazelor naturale;
 - d) un membru din partea asociațiilor din administrația publică locală;
 - e) 2 membri din partea organizațiilor profesionale;
 - f) 2 membri din partea asociațiilor consumatorilor de energie electrică și gaze naturale.
- (2) Membrii consiliului consultativ sunt persoane cu studii superioare, atestate cu diploma, și experiență profesională de minim 10 ani în unul dintre domeniile tehnic, economic sau juridic.
- (3) Consiliul consultativ își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie a ANRE.
- (4) Consiliul consultativ asigură armonizarea intereselor operatorilor economici din sectorul energiei electrice și al gazelor naturale cu cele ale consumatorilor, evaluează impactul reglementărilor ANRE și emite opinii neobligatorii cu privire la principalele aspecte ale reglementărilor emise sau propuse a fi emise de ANRE.

Art. 11

Angajarea și salarizarea personalului ANRE

- (1) Personalul este angajat și eliberat din funcție în conformitate cu prevederile regulamentului intern de organizare și funcționare al ANRE, ale regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE și cu reglementările legale în vigoare. Cerințele stabilite la art. 8 alin. (4) sunt aplicabile și personalului ANRE.
- (2) Prin excepție de la prevederile Legii cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice precum și de la legile anuale de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, salarizarea personalului ANRE și celelalte drepturi de personal, inclusiv drepturile bănești și cheltuielile de cazare, pentru perioada delegării și detasării în altă localitate în interesul serviciului, se stabilesc conform regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE.
- (3) Personalul ANRE precum și membrii Comitetului de reglementare păstrează confidențialitatea tuturor informațiilor obținute în cursul sau ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu în cadrul ANRE, neputând să adopte, în nume personal, nici o poziție publică, în probleme care țin de competențele și atribuțiile ANRE.
- (4) Personalul ANRE beneficiază de spor de confidențialitate conform prevederilor regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE.
- (5) Obligația de păstrare a confidențialității prevăzută la alin.(3) se aplică și membrilor Consiliului Consultativ.

(6) Personalul ANRE. nu răspunde civil sau penal, după caz, dacă instanțele judecătorești constată îndeplinirea ori omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu bună-credință și fără neglijență, a oricărui act sau fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor de serviciu.

Art. 12

Obiectivele generale ale ANRE

- a) promovarea, în strânsă cooperare cu Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER, cu autoritățile de reglementare ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene și cu Comisia Europeană, în cadrul Comunității Europene, a unei piețe interne în sectorul gazelor naturale competitive, sigure și durabile din punctul de vedere al mediului, precum și a unei deschideri efective a pieței în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Comunitatea Europeană, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și fiabilă a rețelelor de gaze, având în vedere obiectivele pe termen lung;
- b) dezvoltarea, în cadrul Comunității Europene, a unor piețe regionale competitive și funcționale, în vederea realizării obiectivului prevăzut la litera (a);
- c) eliminarea restricțiilor privind comerțul cu gaze naturale între statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv dezvoltarea unor conducte de interconectare corespunzătoare pentru a satisface cererea și a îmbunătăți integrarea piețelor naționale, ceea ce ar putea facilita fluxurile de gaze naturale pe întreg teritoriul Comunității Europene;
- d) sprijinirea dezvoltării, în cel mai rentabil mod, a unor sisteme sigure, fiabile, eficiente și nediscriminatorii care sunt orientate către consumator, în conformitate cu obiectivele generale de politică în domeniul energiei, al eficienței energetice și al integrării producției de gaz la scară redusă și la scară largă din surse de energie regenerabile, precum și a producției distribuite, atât în rețelele de transport, cât și în cele de distribuție;
- e) facilitarea accesului la rețea a noilor capacități de producere, în special prin eliminarea obstacolelor care ar putea împiedica accesul noilor operatori pe piață și al gazului obținut din surse regenerabile de energie;
- f) asigurarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor sistemelor și utilizatorilor de sisteme, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață;
- g) garantarea unor avantaje pentru clienți de pe urma funcționării eficiente a pieței de gaze naturale, promovarea concurenței efective și sprijinirea asigurării protecției consumatorilor;
- h) sprijinirea atingerii unor standarde ridicate ale serviciului public în domeniul gazelor naturale, contribuind la protejarea clienților vulnerabili și la compatibilitatea proceselor necesare de schimb de date pentru migrarea clienților;
- i) crearea de mecanisme eficiente și adecvate de reglementare, de control și de asigurare a transparenței, în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor.
- j) garantarea respectării de către operatorii economici din sectorul gazelor naturale a obligațiilor privind transparența care le revin.

Art. 13

Atribuțiile și competențele ANRE

(1) ANRE are următoarele atribuții și competențe în sectorul gazelor naturale:

- a) să emită decizii, ordine și avize cu caracter obligatoriu pentru operatorii economici din sectorul gazelor naturale;
- b) să desfășoare investigații cu privire la funcționarea pieței gazelor naturale, precum și să decidă și să impună orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței. în acest sens poate coopera cu Consiliul Concurenței și cu autoritățile de reglementare de pe piața financiară sau cu Comisia în desfășurarea de investigații în domeniul dreptului concurenței;
- c) elaborează și aprobă Regulamentele privind acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale și stabilește condițiile de valabilitate pentru autorizațiile și licențele acordate.

- d) elaborează și aprobă Regulamentele pentru autorizarea și verificarea personalului și a operatorilor economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale și stabilește condițiile de valabilitate pentru autorizațiile acordate;
- e) elaborează și/sau aprobă reglementări și norme tehnice la nivel național care stabilesc criteriile de siguranță tehnică, cerințele tehnice minime de proiectare, execuție și exploatare, necesare pentru funcționarea în condiții de eficiență și siguranță a obiectivelor din sectorul gazelor naturale;
- f) elaborează și aprobă Regulamentele pentru atestarea verificatorilor de proiecte și experților pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale, cu excepția instalațiilor de utilizare;
- g) elaborează și aprobă Regulamentele privind racordarea și accesul terților la conductele de alimentare din amonte, la depozitele de înmagazinare, la sistemele de transport și de distribuție a gazelor naturale;
- h) aprobă Regulamentele de programare, funcționare și dispecerizare a depozitelor de înmagazinare a gazelor naturale la propunerea operatorilor din sector;
- i) elaborează și/sau aprobă/aplică metodologii pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor aferente activităților reglementate din sectorul gazelor naturale;
- j) elaborează și aprobă metodologia pentru întocmirea studiilor de fezabilitate în vederea concesionării serviciului de distribuție a gazelor naturale;
- k) elaborează și aprobă contractele-cadru pentru:
1. furnizarea gazelor naturale către clienți, în condițiile art. 92;
 2. pentru prestarea serviciilor de înmagazinare, de transport, de distribuție, de transport a gazelor naturale prin conductele de alimentare din amonte, desfășurate pe baza unor metodologii și/sau tarife reglementate;
- l) aprobă tarifele și/sau metodologiile de tarifare aferente desfășurării activităților conexe celor de operare a sistemului;
- m) elaborează și/sau aprobă reglementările tehnice, comerciale, economice sau operaționale, cu caracter obligatoriu pentru funcționarea sectorului gazelor naturale;
- n) avizează studiile de fezabilitate întocmite în vederea concesionării serviciului de distribuție a gazelor naturale;
- o) soluționează divergențe privind refuzul de acces al terților la sistemele de transport, distribuție, înmagazinare sau la conductele de alimentare din amonte;
- p) mediază neînțelegerile precontractuale în sectorul gazelor naturale, conform procedurilor proprii;
- q) elaborează, aprobă și aplică Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul gazelor naturale;
- r) elaborează și aprobă Regulamentul de organizare și funcționare propriu și stabilește responsabilitățile și salarizarea personalului, prin excepție de la Legea-Cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, în conformitate cu dispozițiile contractului colectiv de muncă al ANRE;
- s) asigură protecția drepturilor clienților finali din sectorul gazelor naturale;
- ș) derulează programe specifice, inclusiv programe de asistență și expertiză conforme domeniului de activitate;
- t) creează baza de date necesară pentru desfășurarea activității sale, și pentru furnizarea de informații altor organisme implicate în elaborarea strategiei de dezvoltare a sectorului gazelor naturale;
- ț) colaborează cu:
1. autoritățile de reglementare în domeniul gazelor naturale din alte state;
 2. organele de specialitate ale administrației publice centrale sau locale;
 3. asociații ale consumatorilor de gaze naturale;
 4. operatorii economici din sectorul gazelor naturale, asociațiile profesionale și asociațiile patronale din sectorul gazelor naturale, din țară și din alte state;
- u) elaborează, aprobă și aplică regulamentele privind organizarea și funcționarea și remunerarea Comitetului de Reglementare și a Consiliului Consultativ;
- v) stabilește condițiile și procedura de desemnare a furnizorului de ultimă instanță;
- w) aplică dacă este cazul, măsuri de orice natură, pentru corectarea efectelor reglementarilor emise;
- x) publică o dată pe an recomandări cu privire la conformitatea prețurilor de furnizare cu obligația de serviciu public, și le transmite autorităților din domeniul concurenței, dacă este cazul;
- y) elaborează reglementări comerciale care garantează clienților schimbarea efectivă a furnizorului de gaze naturale în termen de 3 săptămâni de la data solicitării.

(2) Reglementările tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și funcționare pentru racordarea la rețeaua de transport a instalațiilor de producere, a rețelelor de distribuție, a echipamentelor clienților conectate direct, a circuitelor interne și a liniilor directe se notifică Comisiei Europene în conformitate cu prevederile Directivei 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale.

(3) Activitatea de monitorizare realizată de ANRE se referă în principal la:

1. respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea pieței de gaze naturale;
2. respectarea reglementărilor privind accesul la conductele de alimentare din amonte, depozitele de înmagazinare, la sistemele de transport și de distribuție, la stocarea în conducte și la alte servicii de sistem;
3. respectarea aplicării metodologiilor pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor aferente activităților reglementate din sectorul gazelor naturale;
4. aplicarea regulilor privind gestionarea și alocarea capacităților de interconectare, împreună cu autoritatea sau autoritățile de reglementare din statele cu care există interconectare;
5. gestionarea congestiei în cadrul rețelelor naționale pentru transportul gazelor naturale, inclusiv interconexiuni, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiei;
6. publicarea informațiilor de interes de către operatorii sistemelor de transport și de distribuție privind conductele de interconectare, utilizarea rețelei și alocarea capacității către părțile interesate, ținând cont de necesitatea de a păstra confidențialitatea datelor cu caracter comercial;
7. respectarea separării efective a conturilor pentru activitățile de înmagazinare, transport, distribuție și furnizare gaze naturale, biogaz, biometan, GNL, GPL și GNCV, pentru evitarea subvențiilor încrucișate între acestea;
8. respectarea de către operatorii licențiați a condițiilor de valabilitate pentru licențe;
9. planurile de investiții ale operatorilor de transport și de sistem;
10. respectarea normelor de siguranță și de fiabilitate a rețelei;
11. nivelul de transparență, inclusiv prețurile angro;
12. gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul comerțului angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește bursele de gaze naturale,
13. prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată și tarifele de deconectare;
14. respectarea prevederilor referitoare la verificările și reviziile instalațiilor de utilizare a gazelor naturale aparținând clienților finali, a tarifelor percepute pentru aceste activități, plângerile înaintate de clienții finali, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței;
15. apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze privind exclusivitatea, care ar putea împiedica clienții noncasnici de mari dimensiuni să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau pot restrânge posibilitatea acestora de a face această alegere, informând, dacă este cazul, Consiliul Concurenței cu privire la astfel de practici;
16. punerea în aplicare a normelor privind rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor și clienților, precum și ale altor actori de pe piață în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 715/2009;
17. perioadele de timp necesare operatorilor de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție pentru racordări și reparații;
18. punerea în aplicare a măsurilor de salvagardare pentru piața de gaze naturale în cazul în care acestea au fost adoptate de stat.

(4) În numele ANRE președintele acesteia transmite rapoarte anuale primului-ministru, Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER precum și Comisiei Europene privind activitatea desfășurată, problemele sesizate, soluțiile aplicate și rezultatele obținute.

(5) Atribuțiile și competențele ANRE prevăzute la alin.(1) se completează cu atribuțiile și competențele prevăzute în Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare, în Ordonanța Guvernului nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie sau în alte acte normative în vigoare.

Art.14

În vederea exercitării atribuțiilor sale, ANRE are dreptul:

- a) de acces la informațiile și documentele legate de domeniul de activitate al operatorilor economici, inclusiv la evidențele contabile ale acestora și la documentele clasificate, conform legislației specifice în vigoare;
- b) să solicite operatorilor economici din sectorul gazelor naturale toate informațiile relevante în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, inclusiv justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea sistemelor;
- c) să exercite controlul cu privire la respectarea de către operatorii economici din sectorul gazelor naturale a reglementărilor emise, a obligațiilor prevăzute de legislația națională și comunitară în domeniu și să aplice sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare în cazul nerespectării acestora;
- d) să acționeze ca un organism pentru desfășurarea de investigații și pentru tratarea eficientă a plângerilor clienților și soluționarea extrajudiciară a litigiilor;
- e) să soluționeze plângerile împotriva operatorului de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție referitoare la obligațiile care le revin în temeiul prezentei Legi precum și litigiile dintre operatorul de transport și de sistem și proprietarul rețelei de transport.

Cap. III

Concesionarea și regimul drepturilor asupra proprietății altuia

Art. 15

Bunurile proprietate publică aferente obiectivelor/sistemelor de transport și înmagazinare a gazelor naturale, precum și serviciile de transport, de înmagazinare și de distribuție a gazelor naturale fac obiectul concesionării către persoane juridice române sau straine, în condițiile legii.

Art. 16 Concesionarea serviciului de distribuție a gazelor naturale

(1) Serviciul public de distribuție a gazelor naturale se concesionează pentru una sau mai multe zone delimitate - unități administrativ-teritoriale (municipiu, oraș, comună). Concesiunea este exclusivă pentru zonele delimitate în care s-a acordat.

(2) Ministerul de resort inițiază procesul de atribuire a concesiunii în urma solicitării primite de la o persoană sau autoritate publică interesată, în conformitate cu normele specifice. Solicitarea este însoțită de un studiu de fezabilitate aprobat de către ANRE.

(3) Studiul de fezabilitate prevăzut la alin. (2) se întocmește, în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate de către ANRE, de un operator economic autorizat de autoritatea competentă, se avizează prin decizie a autorității competente și este parte integrantă din documentația de atribuire a concesiunii.

(4) Decizia favorabilă a ANRE este obligatorie pentru inițierea procesului de atribuire a concesiunii serviciului public de distribuție a gazelor naturale.

(5) Concedentul în colaborare cu ANRE vor lua măsurile ce se impun astfel încât să se asigure, după caz, concesionarea mai multor unități administrativ-teritoriale învecinate, în cadrul unui singur contract. Ministerul de resort și autoritatea competentă vor urmări ca soluția tehnică de alimentare a zonei concesionate să fie realizată, de regulă, prin intermediul unui singur racord.

(6) În condiții justificate, concedentul serviciului de distribuție, cu avizul prealabil al ANRE, poate decide extinderea zonei concesionate pentru una sau mai multe localități aparținătoare unității administrativ-teritoriale, din cadrul căreia, pentru cel puțin o localitate, serviciul de distribuție a fost deja concesionat. Extinderea zonei concesionate se realizează prin act adițional la contractul de concesiune încheiat cu concesionarul din zona respectivă.

(7) După adjudecarea concesiunii, în vederea desfășurării activității, concesionarul va solicita autorizațiile/licențele specifice prevăzute de legislația în vigoare.

(8) Solicitanții de gaze naturale situați în zone delimitate care nu sunt concesionate pot fi alimentați în condițiile prevăzute la art.65.

(9) Metodologia prevăzută la alin. (3) se emite de către ANRE.

Art. 17

Concesionarul serviciului de distribuție a gazelor naturale trebuie să asigure urmărirea executării lucrărilor prevăzute în contractul de concesiune, fie prin personal propriu, în cazul în care este titular de licență de distribuție, fie pe baze contractuale, cu un alt operator licențiat pentru altă zonă delimitată.

Art. 18

(1) Concesionarul poate renunța la contract dacă îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții:

- a) comunică în scris concedentului și ANRE intenția sa de renunțare;
- b) pune la dispoziție concedentului întreaga documentație privind activitatea desfășurată până la data renunțării, precum și rezultatele acesteia;
- c) achită concedentului redevența datorată până la momentul încetării concesiunii.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) concesionarul are obligația de a asigura continuitatea serviciului până la stabilirea noului concesionar.

(3) După îndeplinirea de către titular a condițiilor prevăzute la alin. (1) și (2), concedentul emite decizia de încuviințare a renunțării, care va fi publicată în conformitate cu prevederile legale.

(4) Titularul va rămâne răspunzător față de cei interesați atât pentru toate pagubele cauzate prin exploatarea și prin lucrările efectuate până la data renunțării, cât și pentru cele rezultate din relațiile comerciale specifice activității care a făcut obiectul concesiunii, inclusiv pentru cele constatate după emiterea deciziei de încuviințare a renunțării.

Art. 19

(1) Dreptul de concesiune poate fi retras de concedent în situațiile în care titularul:

- a) nu efectuează volumul de lucrări în termenele prevăzute în contract;
- b) nu respectă clauzele esențiale definite ca atare de către părțile din contract, care includ obligatoriu clauzele privind plata redevențelor și protecția mediului;
- c) la propunerea ANRE, ca urmare a constatării nerespectării sistematice a condițiilor de valabilitate ale licenței sau a legislației privitoare la siguranța în funcționare a obiectivelor.

(2) Decizia de retragere a concesiunii emisă de concedent poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la instanța de contencios administrativ competentă. Decizia ramasă definitivă va fi publicată conform prevederilor legale.

Art. 20

(1) Concesiunea încetează în condițiile legislației privitoare la regimul concesiunilor.

(2) Licența corelativă concesiunii se retrage de ANRE în condițiile încetării contractului de concesiune.

(3) La încetarea din orice motiv a contractului de concesiune, bunurile aferente serviciului de distribuție, aflate în proprietatea concesionarului, pot fi preluate, în tot sau în parte, de către concedent sau de către un alt concesionar, cu acordul concedentului, în schimbul plății unei compensații egale cu valoarea rămasă neamortizată a acestor bunuri, valoare reglementată considerată la stabilirea tarifelor.

Art. 21

(1) Pentru realizarea serviciului de transport sau de distribuție, în cazul utilizării bunurilor proprietate a terților, concesionarul are următoarele drepturi:

- a) să folosească aceste bunuri prin efectul legii;
- b) fără a se aduce atingere dreptului prevăzut la lit. a), condițiile de exercitare a acestuia sunt cele prevăzute în procesul-verbal de predare în exploatare și/sau în contract;
- c) să includă costurile aferente lucrărilor de exploatare, întreținere, reparații și modernizare și altele, efectuate pentru bunuri, la stabilirea tarifului pentru serviciul prestat, în condițiile reglementărilor ANRE specifice;
- d) la solicitarea și cu acordul proprietarului, să preia aceste bunuri în patrimoniul său cu o justă despăgubire;
- e) să dezvolte sistemul;
- f) să utilizeze întreaga capacitate a bunului;

g) să asigure accesul unor noi solicitanți, cu respectarea uneia dintre următoarele condiții:

1. prezentarea acceptului proprietarului;
2. prezentarea acordului solicitantului de acces privind despăgubirea proprietarului; acordul solicitantului se prezumă atunci când acesta consimte în scris, printr-un act autentic, să îl despăgubească pe proprietar pentru partea ce îi revine din investiția făcută;

h) să solicite proprietarului bunului documente tehnico-economice care să facă dovada calității materialelor și lucrărilor efectuate, precum și a valorii investiției;

i) să înlocuiască bunurile în scopul modernizării sau măririi capacității sistemului; concesionarul este proprietarul bunurilor astfel înlocuite, numai după achitarea integrală către terț a investiției inițiale suportată de acesta.

(2) Corelativ cu drepturile prevazute la alin. (1), operatorii sistemelor de transport/distribuție se obligă:

a) să finanțeze, la expirarea duratei de funcționare, investițiile aferente înlocuirii bunurilor;

b) să opereze și să întrețină bunurile pentru funcționarea în condiții de siguranță a sistemului.

(3) În vederea asigurării continuității și a siguranței în alimentarea cu gaze naturale a clienților în cazul în care prestarea serviciului public de transport/distribuție se realizează prin intermediul bunurilor proprietate a terților, se interzice schimbarea destinației pentru care aceste bunuri au fost construite.

Art. 22

Asupra terenurilor și altor bunuri proprietate publică sau proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice, precum și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacităților, concesionarii din sectorul gazelor naturale beneficiază, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de dezvoltare, reabilitare, modernizare, respectiv de exploatare și de întreținere a capacităților respective, de următoarele drepturi:

a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare în vederea realizării, reabilitării sau modernizării obiectivelor/sistemelor;

b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității prin efectuarea reviziilor, reparațiilor și a intervențiilor necesare;

c) dreptul de servitute legală de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele, conducte, linii sau de alte echipamente aferente obiectivelor/sistemelor și pentru accesul la locul de amplasare a acestora;

d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri;

e) dreptul de acces la utilitățile publice.

Art. 23

În exercitarea dreptului de uz pentru executarea lucrărilor necesare în vederea realizării, reabilitării sau modernizării obiectivelor/sistemelor, concesionarul poate:

a) să depoziteze pe terenurile proprietate privată, în măsura strict necesară, materiale, echipamente, utilaje și instalații;

b) să desființeze culturi sau plantații ori alte amenajări existente ori numai să le restrângă, în măsura strict necesară, pentru executarea lucrărilor, în condițiile legii;

c) să extragă materiale, să capteze apă, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;

d) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea, să amplaseze birouri și locuințe de șantier;

e) să oprească ori să restrângă activități ale proprietarului, în măsura strict necesară, pentru executarea lucrărilor pentru obiectivul/sistemul respectiv.

Art. 24

Dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a obiectivului/sistemului se întinde pe toată durata de funcționare a acestuia, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este necesar pentru asigurarea funcționării normale a obiectivului/sistemului. În exercitarea acestui drept concesionarul poate:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje, instalații pentru întreținere, revizii, reparații și intervenții necesare pentru asigurarea funcționării normale a obiectivului/sistemului;

b) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

c) să afecteze culturi, plantații sau alte amenajări existente și să restrângă activități ale proprietarului, în măsura și pe durata strict necesară, în vederea executării operațiunilor de întreținere, reparații, revizii sau intervenții pentru asigurarea funcționării normale a obiectivului/sistemului.

Art. 25

Servitutea legală de trecere subterană, de suprafață sau aeriană cuprinde dreptul la instalare de rețele, de conducte, linii, stâlpi și de alte echipamente aferente capacității, precum și accesul la locul de amplasare a acestora pentru intervenții, întreținere, reparații, revizii, modificări și exploatare, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 26

(1) Drepturile de uz și de servitute legală, prevăzute la art. 21, asupra terenurilor și altor bunuri proprietate publică sau proprietate privată a persoanelor fizice ori juridice au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal și se exercită pe toată durata de funcționare a obiectivului/sistemului respectiv sau temporar, cu ocazia modernizării unui obiectiv/sistem aflat în funcțiune, a reparației, a reviziei sau a lucrărilor de intervenție în caz de avarie.

(2) Exercițarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților afectate de obiectivele/sistemele din domeniul gazelor naturale se realizează cu titlu gratuit pe toată durata de funcționare a acestora. Dacă, cu ocazia intervențiilor pentru dezvoltare, modernizare, reparații, revizii, avarii, se produc pagube proprietarilor din vecinătatea obiectivelor/sistemelor din domeniul gazelor naturale, concesionarii au obligația să plătească despăgubiri în condițiile legii.

Art. 27

(1) Despăgubirile se vor stabili avându-se în vedere următoarele criterii:

- a) suprafața de teren afectată cu ocazia lucrărilor;
- b) valorile pentru producțiile estimate ale culturilor și plantațiilor afectate, comunicate de organismele abilitate, precum și amenajările afectate de lucrări;
- c) valoarea de circulație a bunurilor imobile afectate.

(2) Cuantumul despăgubirii se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească.

Art. 28

Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor sau a unor activități desfășurate în zona de executare a lucrărilor de dezvoltare, reabilitare, modernizare a obiectivelor/sistemelor, precum și a operațiunilor de revizie, întreținere sau de reparație la obiectivul/sistemul aflat în funcțiune, concesionarul are dreptul de a obține restrângerea sau sistarea, în măsura necesară și pe durata lucrărilor sau a operațiunilor menționate, a activităților desfășurate în vecinătate de alte persoane.

Art. 29

Dreptul de acces la utilitățile publice trebuie exercitat de concesionar cu bună-credință și în mod rezonabil, fără a prejudicia accesul altor persoane la respectivele utilități publice.

Art. 30

Pentru consecințele secundare cauzate sau care pot fi produse prin dezvoltarea, reabilitarea sau modernizarea, respectiv prin funcționarea unor obiective/sisteme din sectorul gazelor naturale, concesionarul poate contracta cu persoanele interesate, în calitate de beneficiar, furnizarea sau prestarea de servicii corespunzătoare, în condițiile legii.

Art. 31

Pentru protecția și funcționarea normală a obiectivelor/sistemelor din sectorul gazelor naturale, ANRE instituie, prin norme tehnice, zone de protecție și de siguranță a acestora.

Cap. IV Autorizații și licențe

Art. 32 Regimul de autorizare

(1) Înființarea de noi conducte de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale precum și de noi obiective de producție de biogaz, biometan, GNL și GNCV sau de noi sisteme de transport, înmagazinare și distribuție gaze naturale de către persoane juridice române sau străine se desfășoară pe bază de autorizații de înființare.

(2) Desfășurarea activităților de furnizare a gazelor naturale, a biogazului/biometanului, GNL, GNCV, GPL, de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției sau de înmagazinare a gazelor naturale, a sistemelor de transport, de distribuție, a terminalelor GNL precum și administrarea piețelor centralizate de gaze naturale se realizează pe bază de licență.

(3) Procedura de acordare, modificare, suspendare și retragere a autorizațiilor și licențelor, termenele și condițiile de acordare, se stabilesc prin regulamente elaborate de ANRE.

Art. 33 Categoriile de autorizații și licențe

Autoritatea competentă emite:

(1) Autorizații de proiectare/execuție/exploatare pentru:

- a) conducte de alimentare din amonte;
- b) sisteme de transport al gazelor naturale;
- d) sisteme de distribuție a gazelor naturale;
- e) instalații de utilizare a gazelor naturale;
- f) instalații aferente activității de producere/stocare GNCV/biogaz/biometan;
- g) instalații tehnologice de suprafață aferente înmagazinării gazelor naturale.

(2) Autorizații pentru înființarea:

- a) conductelor de alimentare din amonte;
- b) instalațiilor tehnologice de suprafață aferente înmagazinării gazelor naturale;
- c) instalațiilor de producere a biogazului/biometanului;
- d) obiectivelor aferente sistemelor de transport sau de distribuție;
- e) instalațiilor GNL, GNCV.

(3) Licențe pentru desfășurarea activităților de:

- a) furnizare de gaze naturale, biogaz/biometan, GNL, GNCV, GPL;
- b) operare a sistemelor de transport, distribuție sau de înmagazinare subterană;
- c) operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale;
- d) operare a terminalelor GNL;
- e) administrare a piețelor centralizate.

Art. 34 Refuz de acordare a unei autorizații sau licențe

(1) ANRE poate refuza acordarea unei autorizații/licențe în următoarele cazuri:

- a) neîndeplinirea de către solicitant a condițiilor prevăzute în regulamentele specifice;
- b) solicitantul se află în procedura de reorganizare judiciară sau de faliment;
- c) solicitantului i-a fost retrasă de către ANRE o autorizație/licență în ultimii 5 ani pentru motive imputabile acestuia;
- d) pentru construirea și exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale într-o zonă delimitată pentru care a fost emisă autorizație/licență unui alt agent economic.

(2) Motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații/licențe trebuie să fie obiective și nediscriminatorii, refuzul se dispune și se motivează prin decizie ANRE, solicitantul putând ataca decizia la instanța judecătorească de contencios administrativ, în condițiile legii.

(3) Motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații de înființare se notifică Comisiei Europene.

Art. 35 Proiectarea și execuția obiectivelor din sectorul gazelor naturale

- (1) În vederea proiectării și execuției obiectivelor/sistemelor din sectorul gazelor naturale, persoanele juridice au obligația de a deține autorizații, emise de ANRE în baza unui regulament specific.
- (2) Obiectivele din sectorul gazelor naturale, precum și lucrările de modificare, modernizare sau extindere a acestora sunt proiectate și executate de persoane juridice autorizate.
- (3) În vederea proiectării, execuției și/sau exploatării unor obiective/sisteme din sectorul gazelor naturale, persoanele fizice au obligația de a deține calitatea de instalator autorizat, acordată de ANRE în baza unui regulament specific.

Cap. V

Prevederi generale privind producția, transportul, distribuția, înmagazinarea subterană și furnizarea gazelor naturale

Art. 36 Obligații comune ale titularilor de licențe

- (1) Obligațiile comune ale titularilor de licențe din sectorul gazelor naturale, indiferent de forma de proprietate sau de regimul juridic al acestora, sunt următoarele:
 - a) să țină în sistemul de contabilitate internă, evidențe contabile separate pe tipuri de activități desfășurate și pentru fiecare dintre activitățile reglementate, așa cum li s-ar cere să facă dacă respectivele activități ar fi realizate de operatori economici separați, astfel încât să permită reflectarea exactă a veniturilor și cheltuielilor aferente fiecărei activități, în scopul evitării discriminării și subvențiilor încrucișate, precum și pentru încurajarea competiției. De asemenea, aceștia țin evidențe contabile separate, care pot fi consolidate, pentru alte activități din sectorul gazelor naturale precum și pentru alte activități din afara sectorului gazelor naturale. Veniturile rezultate din deținerea în proprietate a rețelei de transport sau de distribuție trebuie specificate separat în conturi analitice de venituri. Evidențele contabile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și de pierderi pentru fiecare activitate în parte;
 - b) să întocmească, să supună spre auditare și să publice situațiile financiare anuale la nivel de operator economic, care nu cuprind în mod distinct sediile secundare fără personalitate juridică, conform legislației specifice, adoptate în conformitate cu cea de-a patra Directivă 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul (2) litera (g);
 - c) să păstreze confidențialitatea informațiilor comerciale obținute de la terți;
 - d) să nu abuzeze de informațiile sensibile din punct de vedere comercial, obținute de la terți în procesul de asigurare a accesului la sistem;
 - e) să furnizeze informații necesare pentru accesul terților la sistem într-o manieră clară, transparentă, ușor accesibilă și la intervale adecvate;
 - f) să dețină toate autorizațiile și licențele prevăzute de legislația în vigoare;
 - g) să respecte condițiile de valabilitate asociate autorizațiilor și licențelor acordate de ANRE;
 - h) să utilizeze gazele naturale cu respectarea prevederilor art. 95;
 - i) să pună la dispoziția ANRE, la cerere, copii de pe toate contractele de achiziție/vânzare-cumpărare/furnizare gaze naturale, și de tranzit al gazelor naturale, după caz.
- (2) Operatorii economici care nu au obligația de a publica situațiile financiare anuale păstrează la sediul lor un exemplar din acestea la dispoziția publicului.
- (3) Activitatea de audit prevăzută la alineatul (1) lit. b) constă, în special, în verificarea respectării obligației de a evita discriminările și subvențiile încrucișate între activitățile desfășurate de operatorul economic auditat.
- (4) În contabilitatea lor internă, operatorii economici sunt obligați să stabilească regulile de alocare a activului și pasivului, a cheltuielilor și veniturilor, precum și a pierderilor, pe care le vor aplica pentru a ține evidențele separate prevăzute la alineatul (1) lit. a). Aceste reguli pot fi modificate numai în cazuri excepționale și trebuie să fie menționate și justificate în mod corespunzător, conform reglementărilor ANRE.
- (5) Operatorii economici vor indica prin note explicative la evidențele contabile reglementate, orice tranzacție realizată cu întreprinderile conexe, de o anumită importanță, conform reglementărilor ANRE. Prin întreprinderi conexe se înțelege întreprinderi afiliate, în sensul art. 41 din Directiva a șaptea a Consiliului 83/349/CEE din 13 iunie 1983, pe baza art. 44 alin. (3) lit. (g) din Tratatul privind conturile

consolidate și/sau întreprinderi asociate, în sensul art. 33 alin.(1) din același document, și/sau întreprinderi care aparțin aceluiași acționari.

Art. 37 Producătorul de gaze naturale

Producătorul de gaze naturale este persoana fizică sau juridică, care are ca specific activitatea de producție a gazelor naturale, a biogazului/biometanului sau altor tipuri de gaze, în condițiile prezentei Legi.

Art. 38 Obligațiile și drepturile producătorului de gaze naturale

(1) Obligațiile principale ale producătorului de gaze naturale sunt:

- a) să dețină autorizațiile pentru înființarea conductelor de alimentare din amonte aferente activității de producție a gazelor naturale și licența de operare a acestora;
- b) să asigure operarea conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale în condiții de siguranță, eficiență și de protecție a mediului;
- c) să asigure accesul terților la conductele de alimentare din amonte în condiții nediscriminatorii, conform reglementărilor specifice;
- d) să desfășoare activități conexe celei de operare a conductelor de alimentare din amonte, conform reglementărilor specifice elaborate de ANRE, în limitele drepturilor conferite prin condițiile de valabilitate asociate licenței.

(2) Principalele drepturi ale producătorului de gaze naturale sunt:

- a) să elaboreze norme tehnice/comerciale specifice activității proprii și să le supună spre aprobare ANRE;
- b) să comercializeze gazele naturale rezultate ca urmare a procesului de extracție, în limitele licenței de furnizare;
- c) să întrerupă funcționarea instalațiilor pentru timpul strict necesar, pentru executarea lucrărilor de întreținere și de reparații, precum și în alte situații prevăzute de lege, cu anunțarea prealabilă a dispacerilor sistemelor afectate și, după caz, a clienților finali;
- d) să refuze accesul terților la conductele de alimentare din amonte:
 1. atunci când există, în ceea ce privește specificațiile tehnice, o incompatibilitate care nu poate fi rezolvată într-un mod acceptabil;
 2. pentru a evita dificultăți care nu pot fi depășite într-un mod acceptabil și care ar putea prejudicia producția eficientă, curentă și viitoare, de hidrocarburi, inclusiv din zăcăminte a căror viabilitate economică este scăzută;
 3. pentru a respecta nevoile rezonabile și justificate în mod corespunzător ale proprietarului sau ale operatorului rețelei de conducte de alimentare din amonte, cu privire la transportul și prelucrarea gazelor naturale, precum și interesele tuturor celorlalți utilizatori ai rețelei de conducte de alimentare din amonte sau ai principalelor instalații de prelucrare și manipulare care pot fi afectate;
 4. în situațiile precizate la art. 64;
- e) să refuze racordarea terților la conductele de alimentare din amonte, conform prevederilor art. 62.

Art. 39 Transportul gazelor naturale

(1) Activitatea de transport al gazelor naturale constituie serviciu public de interes național.

(2) Transportul gazelor naturale se realizează de către operatorul de transport și de sistem, persoană juridică certificată de autoritatea competentă în condițiile legii.

(3) Sistemul Național de Transport este proprietatea publică a statului.

(4) Lucrările de dezvoltare, reabilitare, modernizare, exploatare și întreținere a obiectivelor/sistemelor de transport de gaze naturale sunt lucrări de utilitate publică.

(5) Punctele de delimitare ale sistemului de transport sunt de la robinetul de la ieșirea din stația de reglare-măsurare-predare aparținând producătorilor sau operatorilor sistemelor de înmagazinare, respectiv punctul de trecere a frontierei în cazul conductelor de interconectare la sistemele de transport din țările vecine, până la robinetul de la ieșirea din stația de reglare-măsurare-predare aparținând operatorului de transport, respectiv punctul de trecere a frontierei în cazul conductelor de interconectare la sistemele de transport din țările vecine.

- (6) Operatorul de transport și de sistem are obligația de a elabora planuri de investiții și de dezvoltare a sistemului de transport pe 10 ani, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de gaze naturale și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de gaze naturale.
- (7) Planurile vor conține modalitățile de finanțare și realizare a investițiilor privind instalațiile de transport, cu luarea în considerare și a planurilor de amenajare și sistematizare a teritoriului străbătut de acestea, în condițiile respectării normelor de protecție a mediului.
- (8) Planurile prevăzute la alin. (6) se aprobă de ANRE.

Art. 40 Certificarea operatorului de transport și de sistem

- (1) Operatorul de transport și de sistem se organizează și funcționează după modelul „operator de sistem independent” și este persoana juridică certificată de ANRE în condițiile prevăzute la art. 42.
- (2) Ministerul de resort stabilește măsurile necesare îndeplinirii cerințelor prevăzute la art. 42 și propune persoana juridică care să îndeplinească funcția de operator de transport și de sistem conform alin. (1), prin hotărâre de Guvern adoptată în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei Legi.
- (3) În termen de 15 zile de la adoptarea măsurilor prevăzute la alin.(2), operatorul de transport și de sistem va înainta la ANRE, cu avizul proprietarului sistemului de transport, cererea de certificare însoțită de documentația justificativă privind îndeplinirea cerințelor prevăzute la art.42.
- (4) ANRE emite o decizie de certificare preliminară în termen de patru luni de la data înregistrării cererii operatorului de transport și de sistem care se notifică Comisiei Europene, însoțită de documentația aferentă.
- (5) Procedura de certificare a operatorului de transport și de sistem se finalizează conform prevederilor articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.
- (6) Desemnarea operatorului de transport și de sistem în calitate de operator de sistem independent se aprobă de Comisia Europeană ca urmare a comunicării de către ANRE a operatorului economic certificat, după încheierea procedurii de certificare conform alin.(5).
- (7) Pe lângă decizia de certificare, autoritatea competentă este obligată să notifice Comisiei Europene orice solicitare de certificare a proprietarului sistemului de transport sau a operatorului de transport și de sistem, care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, precum și orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem, dacă este cazul.

Art. 41 Certificarea operatorilor de transport și de sistem controlați de țări terțe

- (1) Înainte de certificarea unui operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, ANRE solicită un aviz Comisiei Europene cu privire la faptul că:
 - a) entitatea respectivă respectă cerințele articolului 42 și
 - b) acordarea certificării nu pune în pericol siguranța alimentării cu gaze naturale a Comunității europene.
- (2) ANRE poate refuza certificarea unui operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, în următoarele situații:
 - a) entitatea în cauză nu îndeplinește cerințele de la articolul 42;
 - b) acordarea certificării poate pune în pericol siguranța alimentării cu gaze naturale pe teritoriul național și a Comunității. La examinarea acestui aspect, ANRE ține seama de:
 - (i) drepturile și obligațiile Comunității Europene față de țara terță respectivă în temeiul dreptului internațional, inclusiv al oricărui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea Europeană este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării cu gaze naturale;
 - (ii) drepturile și obligațiile României față de țara terță respectivă în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul comunitar; precum și
 - (iii) alte elemente specifice legate de caz sau de țara terță implicată.
- (3) În termen de două luni de la emiterea avizului de către Comisia Europeană, ANRE adoptă decizia finală cu privire la certificare, pe care o publică împreună cu avizul Comisiei Europene.
- (4) În cazul în care decizia finală a ANRE diferă de avizul Comisiei Europene, se publică motivele acestei decizii.

(5) ANRE poate, în orice situație, să refuze certificarea prevăzută la alin.(1) dacă acordarea acesteia ar pune în pericol siguranța alimentării cu gaze naturale pe teritoriul național sau pe teritoriul altui stat membru.

Art. 42 Condiții de certificare a operatorului de transport și de sistem

(1) Certificarea operatorului de transport și de sistem se realizează dacă sunt îndeplinite următoarele cerințe:

a) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:

(i) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare și în același timp să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra operatorului de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport, sau

(ii) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra operatorului de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare;

b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă operatorul de transport și de sistem din punct de vedere juridic în cazul unui operator de transport și de sistem sau în cazul unei rețele de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare a gazelor naturale;

c) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă operatorul economic din punct de vedere juridic atât în cazul unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare cât și în cazul unui operator de transport și de sistem sau în cazul unei rețele de transport;

d) operatorul de transport și de sistem dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane pentru îndeplinirea propriilor atribuții;

e) operatorul de transport și de sistem își asumă angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei de transport pe 10 ani aprobat de ANRE;

f) operatorul de transport și de sistem are capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului (CE) nr.715/2009, inclusiv în ceea ce privește cooperarea cu alți operatori de transport și de sistem la nivel european și regional;

g) proprietarul rețelei de transport și de sistem, îndeplinește cerințele prevăzute la art. 46 și prezintă ANRE toate proiectele de contracte cu operatorul de transport și de sistem și cu orice altă entitate relevantă.

(2) Drepturile menționate la alin. (1) lit.a) și b) cuprind, în special:

(i) competența de a exercita drepturi de vot;

(ii) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, consiliul de administrație sau alte organe care reprezintă operatorul economic din punct de vedere juridic; sau

(iii) deținerea unei cote majoritare.

(3) În sensul alin. (1) lit.a) noțiunea de „operator economic care desfășoară activitatea de producere sau de furnizare gaze naturale” include și activitățile de producere și furnizare de energie electrică, iar termenii de „operator de transport și sistem” și „rețea de transport” includ și termenii care se utilizează în același sens în sectorul energiei electrice.

Art. 43 Reevaluarea certificării operatorului de transport și de sistem

(1) Operatorul de transport și de sistem notifică ANRE orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității acesteia cu cerințele articolului 42 precum și orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem.

(2) ANRE poate decide o reevaluare a îndeplinirii de către operatorul de transport și de sistem a cerințelor prevăzute la art. 42:

a) în urma notificării de către operatorul de transport și de sistem în condițiile alin.(1);

b) din oficiu;

c) la cererea motivată a Comisiei Europene.

Art. 44 Obligațiile și drepturile operatorului de transport și de sistem

(1) Operatorul de transport și de sistem are obligația de a asigura:

- a) operarea sistemului de transport și asigurarea echilibrului fizic al acestuia, respectiv programarea, dispecerizarea și funcționarea sistemului de transport în condiții de siguranță;
- b) întreținerea, reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea sistemului de transport în condiții de siguranță, eficiență și de protecție a mediului;
- c) realizarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem informatic de monitorizare, comandă și achiziție de date, care să permită monitorizarea și conducerea operativă a funcționării sistemului de transport al gazelor naturale;
- d) accesul terților la sistemul de transport, conform unor reglementări specifice, în condiții nediscriminatorii, în limitele capacităților de transport și cu respectarea regimurilor tehnologice;
- e) racordarea terților la sistemul de transport, conform unor reglementări specifice, în limitele capacităților de transport și cu respectarea regimurilor tehnologice;
- f) desfășurarea activităților conexe celei de operare a sistemului, conform reglementărilor specifice aprobate de ANRE, în limitele drepturilor conferite prin condițiile de valabilitate asociate licenței;
- g) elaborarea și aplicarea regimurilor optime de transport și de livrare pentru cantitățile de gaze naturale notificate de utilizatorii de rețea, pentru o anumită perioadă, conform contractelor încheiate;
- h) elaborarea și actualizarea acordurilor tehnice de exploatare în zona de graniță și transmiterea acestora spre avizare ANRE, anterior intrării în vigoare;
- i) întocmirea și urmărirea bilanțului de gaze naturale intrate în sistem și, respectiv, ieșite din sistem, conform reglementărilor ANRE;
- j) deținerea în depozitele subterane a cantităților necesare asigurării echilibrului fizic al sistemului de transport, conform reglementărilor specifice aprobate de ANRE;
- k) nivelul de odorizare a gazelor naturale corespunzător reglementărilor în vigoare;
- l) de a elabora la solicitarea ANRE și de a transmite spre aprobare ANRE metodologiile de tarifare aferente desfășurării activității de furnizare de servicii de echilibrare;
- m) realizarea schimbului de informații cu alți operatori de transport și de sistem interconectați, cu operatori de înmagazinare GNL și de distribuție și cu alți colaboratori în domeniul energetic, cu respectarea reglementărilor ENTSO-G privind protocoalele de schimb de informații, rapoartele, structura și procedurile de acces la bazele de date;
- n) realizarea de servicii de sistem necesare pentru accesul și exploatarea rețelelor de transport;
- o) elaborarea reglementărilor specifice necesare pentru realizarea activității de conducere operativă, cu consultarea participanților la piața de gaze naturale pe care le supune spre aprobarea ANRE;
- p) elaborarea studiilor, programelor și lucrărilor privind dezvoltarea sistemului de transport al gazelor naturale;
- q) alocarea capacităților pe conductele de interconectare cu respectarea Regulamentului (CE) nr. 715/2009;
- r) elaborarea regulilor privind managementul congestiilor inclusiv pe conductele de interconectare precum și normele de atribuire a capacităților de pe aceste conducte pe care le supune spre aprobare ANRE.

(2) Operatorul sistemului de transport și de sistem are, în principal, următoarele drepturi:

- a) să perceapă tarife nediscriminatorii, corespunzătoare serviciilor prestate, să limiteze și/sau să întrerupă prestarea serviciului, conform reglementărilor aplicabile;
- b) să refuze accesul terților la sistemul de transport, în condițiile legii;
- c) să întrerupă sau să limiteze transportul gazelor naturale în condițiile în care sunt periclitată siguranța și integritatea sistemului de transport, conform reglementărilor specifice;
- d) să întrerupă funcționarea instalațiilor pentru timpul strict necesar, în vederea executării lucrărilor de întreținere și de reparații, precum și în alte situații prevăzute de lege, cu anunțarea prealabilă a dispecerilor sistemelor afectate și, după caz, a clienților;
- e) să elaboreze norme tehnice/comerciale/operationale specifice activității proprii și să le supună spre aprobare ANRE;
- f) să elaboreze proiecte de reglementări obiective, transparente și nediscriminatorii pentru echilibrarea fizică a sistemului de transport al gazelor naturale, inclusiv propuneri pentru fundamentarea tarifelor

care trebuie plătite de utilizatorii de sistem în cazul dezechilibrului fizic, și să le supună spre aprobare ANRE;

g) să stocheze gaze naturale în sistemul de transport, în condițiile unor reglementări specifice aprobate de ANRE;

h) să folosească, cu titlu gratuit, terenurile proprietate publică ocupate de obiectivele aferente sistemului de transport, precum și terenurile proprietate publică utilizate pentru lucrările de execuție, exploatare, întreținere și reparații;

i) să efectueze operațiuni comerciale de cumpărare-vânzare a gazelor naturale, în condițiile stabilite și în limitele aprobate de ANRE, strict în vederea asigurării echilibrului fizic și menținerii în parametri operaționali a sistemului de transport; evidențele contabile privind astfel de operațiuni vor fi ținute distinct de cele privind activitatea de transport.

(3) Operatorul de transport și de sistem nu se va angaja, în mod direct sau indirect, în operațiuni de exploatare, extracție, distribuție și furnizare a gazelor naturale la clienții finali, inclusiv prin deținerea de acțiuni sau pachete de acțiuni ori printr-un contract de administrare în care sunt implicate persoanele juridice care desfășoară astfel de activități.

(4) Operarea conductelor prin care se realizează interconectarea cu statele ce nu sunt membre ale Uniunii Europene precum și alocarea capacităților pe acestea se realizează conform prevederilor acordurilor cu aceste state.

(5) Operatorul de transport și de sistem și proprietarul sistemului de transport publică informațiile referitoare la propriile activități, necesare utilizatorilor de sistem conform reglementărilor ANRE, în vederea asigurării accesului eficient la sistem, a unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței de gaze naturale, nefiindu-le permisă divulgarea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute pe parcursul activităților acestora, inclusiv cele obținute de la terți în contextul acordării accesului la rețea.

Art. 45 Atribuțiile proprietarului sistemului de transport

(1) Proprietarul sistemului de transport:

a) cooperează cu operatorul de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i toate informațiile relevante;

b) își dă acordul asupra modalității de finanțare a investițiilor în sistemul de transport stabilite de operatorul de transport și de sistem și aprobate de ANRE;

c) deține răspunderea privind activele sistemului de transport, cu excepția răspunderii privind atribuțiile operatorului de transport și de sistem;

d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale sistemului, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de transport și de sistem, în temeiul literei b).

(2) Consiliul Concurenței, în strânsă cooperare cu ANRE, este abilitat cu toate competențele necesare să monitorizeze în mod eficient respectarea de către proprietarul sistemului de transport a obligațiilor acestuia în temeiul alin. (1).

Art. 46 Separarea proprietarului sistemului de transport

(1) În cazul în care proprietarul sistemului de transport face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, proprietarul rețelei de transport este independent cel puțin în ceea ce privește statutul său juridic, organizarea și procesul decizional față de alte activități care nu au legătură cu transportul gazelor naturale.

(2) Pentru a asigura independența proprietarului sistemului de transport în condițiile alin.(1), se aplică următoarele criterii minime:

(a) persoanele cu funcție de conducere ale proprietarului sistemului de transport nu pot face parte din structurile operatorului economic integrat din domeniul gazelor naturale care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a gazelor naturale;

(b) persoanele cu funcție de conducere din cadrul proprietarului sistemului de transport acționează independent de orice interes de piață în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

- (c) proprietarul sistemului de transport stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii și stabilește și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de independență;
- (d) proprietarul sistemului de transport desemnează o persoană sau un organism denumit agent de conformitate care să asigure monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate și care depune la ANRE în luna decembrie a fiecărui an un raport cu privire la măsurile luate, raport care se publică pe site-ul operatorului de transport și de sistem.
- (3) Operatorul de transport și de sistem, transmite spre aprobare la ANRE toate acordurile comerciale și financiare încheiate cu proprietarul rețelei de transport.

Art. 47 Interdicții privind deținerea controlului asupra operatorilor de transport și de sistem

Operatorilor economici care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare de gaze naturale le este interzis ca, direct sau indirect, să exercite controlul sau să exercite vreun drept cu privire la operatorii de transport și de sistem separați din alte state ale Uniunii Europene care aplică dispozițiile art. 9 alin.(1) din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE.

Art. 48 Distribuția gazelor naturale

- (1) Distribuția gazelor naturale se realizează de către operatorul de distribuție.
- (2) Operatorul de distribuție prestează serviciul de distribuție pentru toți utilizatorii sistemului de distribuție, în condiții nediscriminatorii, asigurând accesul la acesta oricărui solicitant care îndeplinește cerințele prezentei Legi, cu respectarea normelor și standardelor de performanță prevăzute în reglementările tehnice în vigoare.
- (3) Delimitarea sistemelor de distribuție de cele de transport/producție și de cele ale clienților finali se face de la robinetul aflat la ieșirea din stația de reglare-măsurare-predare a producătorului/operatorului de transport sau a altui operator de distribuție până la ieșirea din stațiile/posturile de reglare/măsurare sau, după caz, ieșirea din robinetul de branșament la clienții finali.

Art. 49

Activitatea de distribuție a gazelor naturale, cu excepția celei realizate prin sistemele de distribuție închise, constituie serviciu public de interes general.

Art. 50 Independența operatorului de distribuție

- (1) În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, acesta trebuie să fie independent cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea sa și procesul decizional, în raport cu celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Această regulă nu creează obligația separării proprietății asupra activelor aparținând operatorului de distribuție față de operatorul economic integrat pe verticală.
- (2) În vederea asigurării independenței operatorului de distribuție care face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală față de celelalte activități desfășurate de acesta din urmă, se aplică următoarele criterii minime:
- a) persoanele care asigură conducerea operatorului de distribuție nu pot face parte din structurile operatorului integrat pe verticală care răspund, direct sau indirect, de gestionarea activităților de producție, transport și furnizare a gazelor naturale;
 - b) luarea măsurilor corespunzătoare pentru a se asigura că interesele profesionale ale persoanelor responsabile pentru managementul operatorului de distribuție sunt luate în considerare, într-o manieră de natură să asigure independența de acțiune a acestora;
 - c) operatorul de distribuție are dreptul de a lua decizii, în mod efectiv, independent de operatorul economic integrat pe verticală, cu privire la activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de distribuție. Pentru a îndeplini aceste atribuții, operatorul de distribuție are la dispoziție resursele necesare, inclusiv resursele umane, tehnice, financiare și fizice. Aceasta nu trebuie să afecteze existența unor mecanisme de coordonare corespunzătoare care trebuie să asigure că sunt

protejate drepturile de supraveghere economică și managerială ale societății-mamă cu privire la rentabilitatea activelor de către filială. Aceste mecanisme vor permite în mod special societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent ale operatorului de distribuție și să stabilească limitele globale de îndatorare ale filialei. Nu se va permite însă societății-mamă să dea instrucțiuni privind operațiunile curente și nici privind decizii individuale ce au în vedere construirea sau modernizarea obiectivelor aparținând sistemelor de distribuție care nu depășesc termenii stabiliți în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent;

d) operatorul de distribuție trebuie să stabilească un program de conformitate, în care să prezinte măsurile asumate ce asigură excluderea oricărui comportament discriminatoriu și garantează că respectarea acestuia este monitorizată în mod adecvat. Acest program trebuie să prezinte și obligațiile specifice ale angajaților pentru realizarea acestui obiectiv. Persoana sau organismul responsabil pentru monitorizarea programului de conformitate, numită agent de conformitate, transmite la ANRE și publică în luna decembrie a fiecărui an un raport cuprinzând măsurile luate. Agentul de conformitate al operatorului de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de distribuție sau ale oricărui operator economic afiliat, care sunt necesare în vederea îndeplinirii atribuției sale.

(3) Operatorii de distribuție integrați vertical nu trebuie, în activitățile lor de comunicare și de publicitate, să creeze confuzie cu privire la identitatea separată a filialei de furnizare din cadrul operatorului economic integrat vertical.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (1), (2) și (3) operatorii economici care desfășoară activități de distribuție a gazelor naturale și care deserveșc un număr de cel mult 100.000 de clienți finali.

Art.51

(1) Operatorul de distribuție este obligat să păstreze confidențialitatea asupra informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute în cursul desfășurării activității sale.

(2) Operatorul de distribuție este obligat să împiedice divulgarea discriminatorie a informațiilor privind propria activitate, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial.

Art. 52 Obligațiile și drepturile operatorului de distribuție

(1) Distribuitorul de gaze naturale are, în principal, următoarele obligații:

a) să opereze, să întrețină, să repare, să modernizeze și să dezvolte sistemul de distribuție în condiții de siguranță, eficiență economică și de protecție a mediului, activitățile urmând a fi desfășurate în baza autorizațiilor specifice pentru proiectare și execuție a sistemelor de distribuție a gazelor naturale, iar operarea urmând a se desfășura în baza licenței de distribuție;

b) să asigure nivelul de odorizare a gazelor naturale corespunzător reglementarilor în vigoare, în baza contractelor de prestări de servicii încheiate cu operatorul din amonte, și, acolo unde este cazul, prin odorizare suplimentară în stațiile de reglare de sector;

c) să realizeze interconectări cu alte sisteme, după caz, și să asigure capacitatea sistemului de distribuție pe termen lung;

d) să asigure accesul terților la sistemele de distribuție, în condiții nediscriminatorii, în limitele capacităților de distribuție, cu respectarea regimurilor tehnologice, conform reglementarilor specifice elaborate de ANRE;

e) să întocmească și să urmărească bilanțul de gaze naturale intrate și ieșite din sistemul propriu;

f) să evite subvenția încrucișată între categoriile de clienți finali cu privire la repartizarea costurilor;

g) să preia pentru o perioadă determinată, la solicitarea și conform reglementarilor ANRE, operarea unui sistem de distribuție în cazul în care operatorului inițial i-a fost retrasă licența de distribuție sau a fost reziliat contractul de concesiune;

h) să asigure echilibrul permanent al sistemului operat;

i) să asigure condițiile de securitate în alimentarea cu gaze naturale;

j) să desfășoare activități conexe celei de operare a sistemului, conform reglementarilor specifice elaborate de ANRE, în limitele drepturilor conferite prin condițiile de valabilitate asociate licenței;

k) să elaboreze și să trimită la ANRE planurile de investiții pe cinci ani, a sistemelor pe care le operează. Aceste planuri se actualizează anual de către operator până la sfârșitul lunii decembrie și se aprobă de ANRE.

- (2) Operatorul de distribuție a gazelor naturale are, în principal, următoarele drepturi:
- a) să desfășoare activități comerciale legate de serviciul de distribuție a gazelor naturale;
 - b) să încaseze contravaloarea tarifelor corespunzătoare serviciilor prestate, să limiteze și/sau să întrerupă prestarea serviciului, conform reglementărilor aplicabile;
 - c) să întrerupă funcționarea obiectivelor sistemului de distribuție și alimentarea cu gaze naturale a clienților pentru timpul strict necesar executării lucrărilor de întreținere și reparații, precum și în alte situații prevăzute de prezenta Lege sau în caz de forță majoră, cu anunțarea prealabilă a dispecerilor sistemelor afectate și, după caz, a clienților;
 - d) să folosească, cu titlu gratuit, terenurile proprietate publică locală ocupate de obiectivele sistemului de distribuție, precum și pentru realizarea lucrărilor de execuție, operare, întreținere și reparații, în condițiile legii;
 - e) să aibă acces la instalațiile de utilizare ale clienților finali pentru verificarea informațiilor referitoare la debitele instalate, modificările efectuate precum și ori de câte ori este necesară intervenția în scopul menținerii siguranței în funcționare a acestora;
 - f) să sisteze alimentarea cu gaze naturale a aparatelor/instalațiilor de utilizare care nu respectă prevederile legislației în vigoare;
 - g) să stocheze gaze naturale în sistemele de distribuție, conform reglementărilor aprobate de ANRE;
 - h) să refuze racordarea la sistemul de distribuție în condițiile art. 62;
 - i) să elaboreze norme tehnice/comerciale specifice activității proprii și să le supună spre aprobare ANRE.

Art. 53 Sistemul de distribuție închis

- (1) Sistemul de distribuție închis este acel sistem prin care se distribuie gaze naturale într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienții casnici, iar din rațiuni de organizare tehnologică, activitățile derulate de utilizatorii sistemului respectiv să fie integrate, sau sistemul respectiv asigură gazele naturale în principal către proprietarul sistemului, operatorul sistemului sau un operator economic afiliat acestora, după caz.
- (2) Obligațiile privind dezvoltarea sistemului de distribuție, prevăzute la art 52 alin. (1) lit. c), g) și k) nu sunt aplicabile operatorului unui sistem de distribuție închis.
- (3) Tarifele pentru serviciul de distribuție dintr-un sistem de distribuție închis sau metodologiile care stau la baza calculării acestora sunt aprobate de ANRE, la cererea operatorului sistemului de distribuție închis.
- (4) Derogarea prevăzută la alineatul (2) se aplică și în cazul în care în zona deservită de un sistem de distribuție închis sunt amplasați clienți casnici numai dacă aceștia se află într-un raport de muncă sau într-o formă de asociere cu proprietarul sistemului de distribuție la momentul racordării.
- (5) Înființarea respectiv operarea unui sistem de distribuție închis se realizează prin autorizație de înființare, respectiv pe bază de licență, acordate de ANRE.

Art. 54 Înmagazinarea gazelor naturale

- (1) Înmagazinarea gazelor naturale se realizează de către operatorul de înmagazinare.
- (2) Gazele naturale se înmagazinează în scopul:
- a) asigurării securității în alimentarea cu gaze naturale a clienților finali;
 - b) armonizării variațiilor consumului sezonier, zilnic și orar cu sursele de gaze disponibile;
 - c) asigurării permanente a echilibrului fizic al SNT;
 - d) realizării altor activități comerciale.

Art. 55 Independența operatorului de înmagazinare

- (1) Un operator de înmagazinare care face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, trebuie să fie independent cel puțin în ceea ce privește forma juridică, organizarea și procesul de luare a deciziilor față de alte activități care nu au legătură cu transportul, distribuția sau înmagazinarea.

(2) Prevederile alineatului (1) se aplică numai cu privire la instalațiile de înmagazinare care sunt necesare din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru furnizarea unui acces eficient la sistem în scopul alimentării clienților, în conformitate cu reglementările specifice.

(3) În vederea asigurării independenței operatorului de înmagazinare față de operatorul economic integrat pe verticală din care face parte și care desfășoară cel puțin una din activitățile de producție sau de furnizare, se aplică următoarele criterii minime:

a) persoanele care asigură conducerea operatorului de înmagazinare nu pot face parte din structurile operatorului economic integrat pe verticală care răspund, direct sau indirect, de coordonarea activității de producție și furnizare a gazelor naturale;

b) trebuie luate măsuri adecvate pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul operatorului de înmagazinare sunt luate în considerare, astfel încât să se asigure faptul că acestea au posibilitatea de a acționa independent;

c) operatorul de înmagazinare dispune de suficiente competențe de luare a deciziilor, independent de societatea mamă, cu privire la elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea instalațiilor de înmagazinare. Aceasta nu împiedică existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să garanteze protejarea drepturilor de supraveghere economică și cele de supraveghere a gestiunii ale societății-mamă asupra randamentului activelor unei filiale. Societatea-mamă are dreptul să aprobe planul financiar anual al operatorului de înmagazinare sau orice document echivalent și să stabilească limite globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. Societatea-mamă nu are dreptul să dea instrucțiuni privind gestionarea curentă, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea instalațiilor de înmagazinare, care nu depășesc limitele din planul financiar aprobat sau orice document echivalent;

d) operatorul de înmagazinare stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii și stabilește și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de independență;

e) operatorul de înmagazinare desemnează o persoană sau un organism denumit agent de conformitate care să asigure monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate și care transmite la autoritatea competentă în luna decembrie a fiecărui an un raport cu privire la măsurile luate, raport care se publică pe site-ul operatorului de înmagazinare.

Art. 56 Obligațiile și drepturile operatorului de înmagazinare

(1) Operatorul de înmagazinare are, în principal, următoarele obligații:

a) operarea, întreținerea, reabilitarea și modernizarea instalațiilor tehnologice de suprafață aferente depozitelor de înmagazinare, în condiții de siguranță, eficiență și de protecție a mediului;

b) asigurarea accesului terților la depozitele de înmagazinare, pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, conform reglementărilor ANRE;

c) publicarea listei instalațiilor de înmagazinare sau a unor părți dintre acestea care sunt oferite spre acces terților;

d) furnizarea de informații utilizatorilor sistemului de înmagazinare de care aceștia au nevoie pentru un acces eficient la sistem.

(2) Operatorul depozitului de înmagazinare are, în principal, următoarele drepturi:

a) să încaseze tariful aferent prestării serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale, să limiteze și/sau să întrerupă prestarea serviciului, conform reglementărilor specifice;

b) să elaboreze norme tehnice/comerciale specifice activității proprii și să le supună spre aprobare ANRE;

c) să întrerupă funcționarea instalațiilor pentru timpul strict necesar, în vederea executării lucrărilor de întreținere și de reparații, precum și în alte situații prevăzute de lege, cu anunțarea prealabilă a dispecerilor sistemelor afectate și, după caz, a clienților;

d) să refuze în mod justificat accesul terților la depozitele de înmagazinare în condițiile legii.

Art. 57 Obligațiile și drepturile furnizorului de gaze naturale

(1) Furnizorul de gaze naturale are, în principal, următoarele obligații:

a) să desfășoare activitatea de furnizare a gazelor naturale pe bază de contracte comerciale încheiate conform reglementărilor ANRE;

- b) să respecte standardele de performanță pentru serviciul de furnizare;
- c) să asigure înmagazinarea gazelor naturale, conform reglementărilor ANRE;
- d) să încheie contracte de achiziție a gazelor naturale astfel încât să asigure acoperirea consumului pentru clienții săi;
- e) să pună la dispoziția clienților datele relevante privind consumul acestora pe o perioadă ce cuprinde cel puțin ultimii 5 ani de zile;
- f) să nu se angajeze în activități ce ar putea conduce la un abuz de poziție dominantă, la denaturarea sau la restricționarea concurenței;
- g) să înființeze puncte unice de contact pentru informarea clienților finali cu privire la drepturile acestora, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor, în cazul unui diferend;
- h) să asigure clienților schimbarea efectivă a furnizorului de gaze naturale în termen de 3 săptămâni de la data solicitării;
- i) să pună la dispoziția clienților mai multe modalități de plată a contravalorii consumului de gaze naturale și să permită acestora să opteze pentru oricare dintre acestea.

(2) Furnizorul de gaze naturale are, în principal, următoarele drepturi:

- a) să încaseze contravaloarea gazelor naturale furnizate, conform contractelor încheiate cu clienții;
- b) să încaseze contravaloarea gazelor naturale furnizate în regim de furnizare de ultimă instanță, conform reglementărilor ANRE;
- c) să limiteze și/sau să sisteze furnizarea gazelor naturale la clienți, în condițiile specificate în contracte.

Art. 58 Obligațiile furnizorului de ultimă instanță

(1) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a asigura serviciul de furnizare a gazelor naturale clienților vulnerabili și altor categorii de clienți finali la prețuri stabilite în conformitate cu reglementările ANRE.

(2) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a furniza gaze naturale, conform reglementărilor ANRE, clienților finali ai căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității.

Art. 59 Obligațiile și drepturile clientului final de gaze naturale

(1) Clienții finali au obligația să achite facturile reprezentând contravaloarea serviciilor prestate de către furnizor/operatorul sistemului, în termenul prevăzut în contractul încheiat cu acesta.

(2) Neachitarea facturii de către clientul final în termenul stipulat în contract poate atrage:

- a) perceperea de majorări de întârziere;
- b) limitarea/întreruperea furnizării gazelor naturale/prestării serviciilor, după caz;
- c) rezilierea de drept a contractului.

(3) Pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale, altele decât obligația de plată a clientului final, partea în culpă plătește celeilalte părți daune-interese, până la acoperirea integrală a prejudiciului cauzat, în conformitate cu prevederile stipulate în contract.

(4) În cazul consumului fraudulos constat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă, clientul final poate fi deconectat de la sistemul de distribuție/transport al gazelor naturale.

(5) Clienții finali de gaze naturale au următoarele drepturi:

- a) să aibă acces la sistem în condițiile legii și să fie alimentați cu gaze naturale în conformitate cu prevederile contractului de furnizare;
- b) să solicite furnizorului/operatorului sistemului modificarea și completarea contractului încheiat cu acesta, atunci când apar elemente noi ori când consideră necesară detalierea sau completarea unor clauze contractuale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- c) să fie notificat în mod corespunzător cu privire la orice intenție de modificare a contractului și să fie informat, în momentul notificării cu privire la dreptul de a denunța contractul, în cazul în care nu acceptă noile condiții;
- d) să solicite furnizorului întreruperea furnizării gazelor naturale, în cazul în care întreruperea este legată de funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor clientului final sau ale operatorului de sistem;
- e) să solicite furnizorului/operatorului de sistem să ia măsuri pentru remedierea defecțiunilor survenite;

- f) să solicite și să primească penalitățile suportate de către furnizorul/operatorul de sistem pentru neîndeplinirea obligațiilor, în conformitate cu prevederile standardelor de performanță;
 - g) să i se pună la dispoziție cel puțin 2 modalități de plată, care să îi permită acestuia să-și îndeplinească obligațiile de plată a facturii, prevazute în contract;
 - h) să își schimbe furnizorul în mod gratuit, cu respectarea condițiilor contractuale, în termen de 3 săptămâni de la data solicitării, conform unei proceduri aprobată de ANRE, care stabilește în principal etapele procesului de schimbare a furnizorului, modalitatea de stingere a obligațiilor de plată datorate de clientul final furnizorului ce urmează a fi schimbat, datele ce pot fi solicitate de clientul final sau de noul furnizor în procesul de schimbare, precum și operatorii de sistem care sunt obligați să le furnizeze;
 - i) să primească un decont final de lichidare, după schimbarea furnizorului de gaze naturale, în termen de 6 săptămâni de la schimbarea furnizorului;
 - j) să solicite și să primească de la furnizor/operatorul de sistem toate datele relevante privind propriul consum pe ultimii 5 ani, fără să li se perceapă costuri suplimentare pentru acest serviciu.
- (6) Clienții finali nu au dreptul să vândă gazele naturale.

Cap. VI

Accesul și racordarea la rețea

Art. 60

Accesul terților la conductele de alimentare din amonte, la sistemele de transport, la depozitele de înmagazinare, la sistemele GNL și la sistemele de distribuție a gazelor naturale se realizează în regim reglementat.

Art. 61

- (1) Racordarea terților la conductele de alimentare din amonte, la sistemele de transport, la depozitele de înmagazinare, la sistemele GNL și la sistemele de distribuție a gazelor naturale se realizează în regim reglementat prin emiterea unui acord de acces, conform reglementărilor specifice elaborate de ANRE.
- (2) Racordarea la conductele de alimentare din amonte și la sistemul de transport este permisă următoarelor categorii de solicitanți:
- a) titularii contractelor de concesiune a serviciului public de distribuție a gazelor naturale în vederea îndeplinirii obligațiilor contractuale ce le revin în această calitate;
 - b) operatorii instalațiilor GNL;
 - c) operatorii depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
 - d) clienții industriali noi;
 - e) operatorii economici titulari ai licenței de distribuție;
 - f) producătorii de gaze naturale;
 - g) alte categorii de clienți dacă aceștia nu au soluție de alimentare, din punct de vedere al debitului orar solicitat, din sistemul de distribuție a gazelor naturale din zona delimitată concesionată unde urmează a fi realizată racordarea; lipsa soluției de alimentare din sistemul de distribuție este confirmată de operatorul de distribuție și avizată de ANRE.
- (3) Acordurile de acces la sistemul de transport emise până la data intrării în vigoare a prezentului act normativ pentru care nu au fost executate lucrări de construcții-montaj și care nu îndeplinesc prevederile alin. (2) se consideră anulate de drept.

Art. 62

- (1) Refuzul accesului terților la obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale se poate face în următoarele situații:
- a) capacitatea este insuficientă;
 - b) accesul la sistem împiedică îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și siguranță în exploatare;
 - c) accesul la sistem poate conduce la serioase dificultăți economice și/sau financiare legate de contractele de tip “take-or-pay” pentru titularul de licență/autorizație căruia i se solicită accesul;
 - d) calitatea gazelor naturale care urmează să fie introduse în sisteme și/sau în depozite nu corespunde cerințelor impuse de reglementările în vigoare.

(2) Refuzul de acces la sistem se materializează printr-un document denumit Refuz de acces care cuprinde în mod obligatoriu motivele refuzului.

Art. 63

Refuzul de racordare la obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale se poate face în următoarele situații:

- a) operatorul de sistem a emis un refuz de acces la sistem;
- b) nu există obiective/conducte părți componente ale sistemelor la care urmează a fi realizată conectarea;
- c) racordarea nu se realizează în cazul neîndeplinirii obligației de plată a tarifului de racordare.

Art. 64

(1) Operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem nu poate refuza accesul la sistem și este obligat să finanțeze lucrările necesare dacă realizarea obiectivelor necesare racordării sunt economic justificate.

(2) În cazul în care realizarea obiectivelor/conductelor, altele decât cele precizate la alin. (1) nu este economic justificată pentru operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem, solicitantul poate participa în cota-parte, la finanțarea obiectivelor/conductelor.

(3) Activele care rezultă în condițiile alin. (2) se preiau în folosință, de operatorul de distribuție sau de către operatorul de transport și de sistem pe baza unui contract în care se stipulează în mod explicit condițiile financiare.

(4) Solicitantul are dreptul să recupereze contravaloarea sumei investite conform alin. (2), de la punerea în funcțiune a obiectivului, de la următorii utilizatori racordați la obiectivele/sistemele realizate în conformitate cu prevederile alin. (2). Modalitatea de recuperare a cotei parte din investiție se face în conformitate cu reglementările ANRE.

(5) Evaluarea condițiilor privind asigurarea accesului solicitanților la sistem, în condițiile prevăzute la alin. (1) și (2), se determină în baza unui studiu tehnico-economic realizat conform unor criterii aprobate de către ANRE care au la bază principiul recuperării costurilor investiției, pe care operatorul are obligația de a-l realiza în termen de 30 de zile de la data primirii solicitării.

(6) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5) studiul se transmite solicitanților, cu titlu gratuit.

(7) Operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem are obligația de a realiza și pune în funcțiune obiectivul realizat în termen de nouă luni de la data emiterii acordului de acces sau de la data semnării contractului, după caz sau cel mult 6 luni de la data obținerii autorizației de construire.

Art. 65 Magistrale directe

(1) În vederea asigurării necesarului de gaze naturale, solicitanții care se află în alte zone decât cele prevăzute la art. 16 alin. (1), pot solicita ANRE aprobarea pentru construirea unei magistrale directe.

(2) ANRE emite autorizații pentru construirea unei magistrale directe, numai în caz de refuz justificat precum și în absența unei perspective în următorii doi ani de acces la sistem.

(3) Magistrala directă este finanțată integral de solicitanții prevăzuți la alin. (1) și se află în proprietatea acestora.

(4) Criteriile transparente și nediscriminatorii pentru acordarea autorizațiilor de înființare, precum și condițiile de operare a magistralei directe, se aprobă de ANRE.

Art. 66 Soluționarea divergențelor de acces la sistem

(1) Pentru soluționarea divergențelor de acces la sistem se constituie în cadrul ANRE o comisie de specialitate.

(2) Organizarea și funcționarea comisiei prevăzute la alin. (1) se vor face în baza unui regulament emis de ANRE.

(3) ANRE emite o hotărâre în termen de 60 de zile de la primirea reclamației.

(4) Hotărârea comisiei prevăzute la alin. (3) are caracter definitiv, este obligatorie pentru părți și poate fi atacată, la Curtea de Apel București.

CAP. VII

Prevederi generale privind gazul petrolier lichefiat (GPL), gazul natural comprimat pentru vehicule (GNCV) și gazul natural lichefiat (GNL)

Art. 67

Reglementările tehnice și comerciale cu privire la stocarea, distribuția și utilizarea GPL sunt elaborate/aprobate de ANRE cu consultarea părților interesate.

Art. 68

(1) Reglementările tehnice și comerciale privind tratarea și comprimarea gazelor naturale pentru producerea GNCV, precum și cele privind stocarea acestora în recipientele din stațiile de umplere sunt aprobate de ANRE cu consultarea operatorilor economici interesați.

(2) În scopul realizării cadrului general de reglementare pentru producerea, stocarea, livrarea și utilizarea GNCV, ANRE stabilește Codul tehnic al GNCV.

Art. 69

Cadrul general de reglementare privind GNL se stabilește de ANRE prin Codul tehnic al GNL

Art. 70

Operatorii economici și/sau persoanele fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul GNL, GNCV, GPL trebuie să dețină autorizații/licențe emise de ANRE în baza unor regulamente specifice.

Cap. VIII

Asigurarea calității echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale

Art. 71

(1) Utilizarea echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele în sectorul gazelor naturale este permisă după obținerea în prealabil a acceptului operatorului sistemului, în baza unor metodologii/proceduri elaborate de către acesta, și avizate de ANRE.

(2) ANRE va asigura transparența acestui proces prin publicarea metodologiilor/procedurilor avizate pe site-ul propriu.

Art. 72 Sisteme de măsurare inteligentă

(1) Până la data de 3 septembrie 2012, ANRE evaluează implementarea sistemelor de măsurare inteligente care contribuie la participarea activă a consumatorilor pe piața furnizării de gaze naturale, din punct de vedere al costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii individuali, a tipului de contorizare inteligentă, precum și al termenelor fezabile de implementare.

(2) În condițiile în care prin evaluarea prevăzută la alin. (1) se constată că implementarea sistemelor de măsurare inteligente este avantajoasă pentru funcționarea pieței gazelor naturale, ANRE elaborează și aprobă un calendar de implementare, acordând atenția cuvenită utilizării de standarde adecvate și de bune practici, precum și importanței dezvoltării pieței gazelor naturale.

Art. 73 Verificarea proiectelor

(1) Înainte de execuția lucrărilor pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale, operatorii economici care exploatează sistemele respective au obligația de a verifica proiectele de execuție prin intermediul verificatorilor de proiecte atestați de către ANRE.

- (2) Proiectele pentru obiective noi din sectorul gazelor naturale, acolo unde nu exista operator licențiat, se verifică de către orice titular de licență specifică exploataării obiectivului pe baza unui contract încheiat cu concesionarul serviciului.
- (3) Proiectele aferente execuției/modificărilor instalațiilor de utilizare se verifică de către verificatori atestați de către Ministerul dezvoltării regionale și turismului.
- (4) Proiectele se consideră a fi avizate dacă au fost declarate conforme de către verificatorul de proiect.

Art. 74 Atestarea verificatorilor de proiecte

- (1) Atestarea verificatorilor de proiecte menționați la art. 73 alin. (1) se face conform unui regulament aprobat de către ANRE.
- (2) Verificatorii de proiecte care au fost atestați de alte instituții a căror competențe sunt preluate de către ANRE prin prezentul act normativ vor fi autorizați prin echivalare conform Regulamentului precizat la alin. (1).
- (3) Verificatorii de proiecte atestați răspund în mod solidar cu proiectanții pentru asigurarea prin proiect a tuturor cerințelor tehnice și de calitate prevăzute de legislația în vigoare, în vederea realizării și exploataării în condiții de siguranță a obiectivului proiectat, precum și pentru eventualele modificări ale proiectului pe durata execuției.

Art. 75 Recepția lucrărilor

- (1) Recepția obiectivelor/sistemelor din sectorul gazelor naturale se realizează de către specialiști, instalatori autorizați ANRE, angajați ai operatorilor economici licențiați care au urmărit execuția acestora, conform prevederilor normelor tehnice specifice.
- (2) Recepția instalațiilor de utilizare a gazelor naturale aparținând consumatorilor finali se realizează de către beneficiarul lucrării și specialiștii operatorului economic autorizat ANRE care a executat lucrarea respectivă, conform prevederilor normelor tehnice specifice.

Art. 76 Expertiza lucrărilor

- (1) Obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale, se supun, după caz, expertizării tehnice de către experți autorizați, conform unui regulament aprobat de către ANRE.
- (2) Experții care au fost atestați de alte instituții a căror competențe sunt preluate de către ANRE prin prezentul act normativ vor fi autorizați prin echivalare, conform Regulamentului precizat la alin. (1).

Cap. IX

Noua infrastructură

Art. 77

- (1) Noile infrastructuri majore pentru gaze naturale, cum ar fi interconectările dintre statele membre, instalațiile GNL și instalațiile de depozitare, pot beneficia de o derogare, pe o perioadă determinată de timp, la cerere, de la prevederile legislației în vigoare, referitoare la accesul terților la sistemele de transport, distribuție, depozitare și la conductele de alimentare din amonte, precum și de metodologiile de tarifare, în următoarele condiții:
 - a) investiția trebuie să întărească concurența în furnizarea de gaze naturale și să îmbunătățească siguranța alimentării;
 - b) nivelul de risc legat de investiție este de așa natură încât investiția să nu se realizeze decât dacă se acordă o derogare;
 - c) infrastructura trebuie să fie în proprietatea unei persoane juridice care este separată cel puțin în privința formei sale juridice de operatorii de sistem în ale căror sisteme se va construi infrastructura;
 - d) se percep tarife pentru utilizatorii infrastructurii respective;
 - e) derogarea nu influențează negativ concurența, funcționarea eficientă a pieței interne a gazelor naturale sau funcționarea eficientă a sistemului reglementat la care este conectată infrastructura.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și creșterilor semnificative de capacitate a infrastructurilor existente, precum și modificărilor acestor infrastructuri care permit dezvoltarea unor noi surse de furnizare de gaze naturale.

Art. 78

ANRE hotărăște asupra acordării derogării prevazute la art. 77 adoptând o decizie motivată corespunzător. Decizia ANRE se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 79

Derogarea poate acoperi în întregime sau parțial noua infrastructură, infrastructura existentă cu capacitate semnificativ mărită sau modificarea infrastructurii existente.

Art. 80

La luarea deciziei de acordare a unei derogări se ia în considerare, după caz, necesitatea de a impune condiții referitoare la durata derogării și accesul nediscriminator la conducta de interconectare.

Art. 81

La luarea deciziei privind condițiile prevăzute la art. 80 se vor avea în vedere, în principal, durata contractelor, capacitatea suplimentară ce va fi construită sau modificarea capacității existente, orizontul de timp al proiectului și condițiile naționale.

Art. 82

La acordarea unei derogări, ANRE poate decide asupra regulilor și mecanismelor pentru gestionarea și alocarea capacității, în cazul în care acestea nu împiedică punerea în aplicare a contractelor pe termen lung.

Art. 83

În cazul unei conducte de interconectare, orice decizie de derogare se ia după consultări cu celelalte state membre sau, după caz, cu autoritățile de reglementare.

Art. 84

Autoritatea de reglementare transmite Comisiei, fără întârziere, o copie a tuturor cererilor de derogare, imediat după primirea acestora. Decizia de derogare se comunică fără întârziere de ANRE Comisiei Europene, împreună cu toate informațiile relevante.

Art. 85

Informațiile prevăzute la art. 84 trebuie să cuprindă, în principal:

- a) motivele detaliate pe baza cărora autoritatea de reglementare sau statul membru a acordat derogarea, inclusiv informațiile financiare care justifică necesitatea;
- b) analiza efectuată în privința efectului asupra concurenței și funcționării eficiente a pieței interne a gazelor naturale rezultând din acordarea derogării;
- c) motivele pentru perioada de timp și partea din capacitatea totală a infrastructurii gazelor naturale respective pentru care s-a acordat derogare;
- d) în cazul în care derogarea se referă la o conductă de interconectare, rezultatul consultării cu statele membre respective sau cu autoritățile de reglementare;
- e) contribuția infrastructurii la diversificarea furnizării de gaze naturale.

Cap. X

Obligația de serviciu public

Art. 86

- (1) Titularii de licențe de înmagazinare, transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale au obligația să-și desfășoare activitățile cu respectarea obligațiilor stipulate în licențele, respectiv autorizațiile emise de ANRE, privind siguranța, calitatea, continuitatea aprovizionării, eficiența energetică, cu respectarea normelor de securitate și sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și a prevederilor din contractele directe cu clienții.
- (2) Obligațiile de serviciu public se stabilesc de ANRE, pentru fiecare activitate din sectorul gazelor naturale, prin licențe sau autorizații, precum și prin reglementări specifice, și pot să se refere la siguranța, inclusiv siguranța alimentării cu gaze naturale a clienților finali, la regularitatea, calitatea și prețul serviciilor de furnizare a gazelor naturale, precum și la protecția mediului, inclusiv la eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei.
- (3) Obligațiile de serviciu public prevăzute la alin. (2) se introduc în interesul economic general, cu respectarea principiului proporționalității, și sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii, controlabile și garantează operatorilor economici din sectorul gazelor naturale accesul egal la clienții naționali.
- (4) ANRE reexaminează la fiecare 2 ani necesitatea și modalitatea de impunere a obligațiilor de serviciu public, ținând seama de evoluția sectorului de gaze naturale.
- (5) Pentru informarea Comisiei Europene, ANRE elaborează și transmite primului-ministru și ministerului de resort un raport cu privire la măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și a mediului și la posibilul lor efect asupra concurenței interne și internaționale, care va fi reactualizat, la fiecare 2 ani, având în vedere modificările aduse acestor măsuri.

Cap. XI

Piața gazelor naturale

Art. 87 Structura pieței de gaze naturale

- (1) Piața de gaze naturale este compusă din piața reglementată și piața concurențială, iar tranzacțiile cu gaze naturale se fac angro sau cu amănuntul.
- (2) Creșterea ponderii pieței concurențiale se realizează gradual prin asigurarea accesului pe această piață pentru cât mai mulți participanți, furnizori și clienți finali, în conformitate cu prevederile art. 88.
- (3) Participanții la piața de gaze naturale trebuie să respecte regulile de funcționare a acesteia, aprobate de ANRE.
- (4) Participanții la piața de gaze naturale și structurile operaționale asociate sunt: furnizorul, clientul final, operatorul de transport și de sistem, operatorul pieței centralizate de gaze naturale, operatorul de distribuție și operatorul de înmagazinare.
- (5) Participanții la piața de gaze naturale sunt obligați să-și asume responsabilitatea financiară pentru plata dezechilibrelor pe care le generează pe piața de gaze naturale, în conformitate cu reglementările aprobate de ANRE.
- (6) Clienții finali de gaze naturale au dreptul să își aleagă furnizorul și să negocieze direct contracte de vânzare-cumpărare cu acesta.
- (7) Se înființează Comisia de soluționare a disputelor, ca organism care soluționează disputele pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de gaze naturale.
- (8) Divergențele care implică operatorii de distribuție și operatorii de transport și de sistem se soluționează numai de autoritatea competentă.
- (9) Comisia de soluționare a disputelor este formată din 5 membri care sunt numiți prin decizie a ANRE, dintre salariații instituției având o vechime de cel puțin 5 ani.
- (10) Comisia de soluționare a disputelor își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie a președintelui.

Art. 88 Funcționarea pieței reglementate de gaze naturale

- (1) Piața reglementată de gaze naturale funcționează în principal pentru asigurarea alimentării cu gaze naturale a clienților finali prevăzuți la art. 92 alin. (2), lit. a), b), c).
- (2) Pe piața reglementată de gaze naturale autoritatea competentă are dreptul să:
 - a) impună obligații de serviciu public, conform art. 86;
 - b) impună furnizorilor proceduri transparente de achiziție a gazelor naturale de pe piața concurențială destinată realizării activităților prevăzute la art. 92 alin.(2), lit.a, b, c;
 - c) aprobe prețurile aplicate de furnizorii de gaze naturale de ultimă instanță clienților finali;
 - d) aprobe metodologii de verificare/control a cheltuielilor cu achiziția gazelor naturale conform lit. c).
- (3) Furnizarea gazelor naturale pe piața reglementată se face pe bază de contracte-cadru aprobate de ANRE.
- (4) ANRE monitorizează continuu efectul segmentului reglementat asupra segmentului concurențial al pieței interne a gazelor naturale și ia măsurile necesare pentru evitarea eventualelor distorsiuni ale concurenței și pentru creșterea gradului de transparență a tranzacțiilor comerciale.

Art. 89 Funcționarea pieței concurențiale de gaze naturale

- (1) Pe piața concurențială, tranzacțiile comerciale cu gaze naturale se fac angro sau cu amănuntul, conform reglementărilor ANRE, iar prețurile se formează pe baza cererii și a ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurențiale.
- (2) Piața concurențială angro funcționează pe bază de:
 - a) contracte între operatorii economici din domeniul gazelor naturale;
 - b) tranzacții pe piețe centralizate;
 - c) alte tipuri de contracte sau tranzacții, inclusiv prin tranzacții cu titluri de schimb sau warranti, conform reglementărilor ANRE.
- (3) Participanții pe piața concurențială angro sunt furnizorul, operatorul de transport și de sistem, operatorul pieței centralizate de gaze naturale, operatorul de distribuție și operatorul de înmagazinare.
- (4) Pe piața concurențială cu amănuntul, furnizorii vând gaze naturale clienților finali prin contracte la prețuri negociate.
- (5) Datele relevante cum ar fi durata, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ale clientului angro, cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de gaze naturale și al instrumentelor derivate din domeniul gazelor naturale încheiate cu clienți angro și cu operatorii de transport și de sistem precum și cu operatori de înmagazinare și de GNL se păstrează de furnizori cel puțin 5 ani și se pun la dispoziția ANRE, Consiliului Concurenței, Comisiei Europene și a celorlalte autorități naționale competente, la cererea acestora.
- (6) Obligația de păstrare a datelor privitoare la tranzacțiile din cadrul instrumentelor derivate se aplică numai după publicarea liniilor directe de către Comisia Europeană.
- (7) Datele prevăzute la alin. (5) pot fi publicate cu respectarea confidențialității pentru informațiile sensibile comercial.

Art. 90 Măsuri de salvagardare

- (1) În cazul unor situații neașteptate de criză pe piața de energie și în cazul în care este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, a aparatelor sau a instalațiilor ori integritatea sistemului, operatorul de transport și de sistem propune ministerului de resort adoptarea unor măsuri de siguranță.
- (2) Măsurile menționate la alin. (1) trebuie să afecteze cât mai puțin buna funcționare a pieței interne europene și să se rezume strict la remedierea situației de criză care le-a generat.
- (3) Punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la alin. (1) se face prin hotărâre a Guvernului inițiată de ministerul de resort.
- (4) Ministerul de resort notifică, în regim de urgență, celorlalte state membre ale Uniunii Europene, precum și Comisiei Europene măsurile de siguranță adoptate în fiecare caz.

Cap. XII

Prețuri și tarife

Art. 91

- (1) Sistemul de prețuri și tarife la gaze naturale este conceput astfel încât să asigure:
- apropierea de valoarea de piață a combustibililor alternativi, promovarea competiției pe piața gazelor naturale, diversificarea surselor de alimentare cu gaze naturale și mărirea siguranței furnizării;
 - recuperarea costurilor efectuate într-o manieră prudentă, aferente activităților reglementate, asigurarea unei rate rezonabile a rentabilității pentru capitalul investit în activitățile reglementate, stimularea dezvoltării capacităților de producție, transport, înmagazinare și distribuție a gazelor naturale atât pe termen scurt, cât și pe termen lung;
 - economisirea de energie la clienții finali;
 - îmbunătățirea calității gazelor naturale și a serviciilor prestate la clienți.
- (2) Principiile care stau la baza elaborării reglementărilor privind sistemele de prețuri și tarife pentru activitățile reglementate sunt următoarele:
- prețurile/tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă;
 - stimularea utilizării eficiente a gazelor naturale, asigurarea calității serviciilor, asigurarea puterii calorice a gazelor naturale, promovarea concurenței pe piața gazelor naturale și protecția intereselor clienților;
 - interzicerea subvenționărilor încrucișate și/sau a diferențierilor nejustificate între tipurile de clienți finali sau după tipul de utilizare a gazelor naturale;
 - prevenirea speculațiilor și a comportamentelor speculative pe piața gazelor naturale;
 - încurajarea trecerii cererii din perioada de vârf de consum în perioadele de consum redus.
- (3) Este interzisă recuperarea costurilor corespunzătoare serviciului asigurat pentru o anumită categorie de clienți finali prin prețurile și/sau tarifele practicate altor categorii de clienți finali.
- (4) Asigurarea de către stat a unui anumit nivel de protecție socială pentru unele categorii de clienți finali se va realiza prin acordarea de subvenții sau de ajutoare direct acestora, în condițiile legii.
- (5) Este interzisă subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic.

Art. 92

- (1) În segmentul reglementat al pieței care cuprinde activitățile cu caracter de monopol natural, activitățile conexe acestora și furnizarea la preț reglementat și în baza contractelor-cadru, sistemele de prețuri și tarife se stabilesc de ANRE.
- (2) Activitățile aferente segmentului reglementat cuprind:
- furnizarea gazelor naturale la preț reglementat și în baza contractelor-cadru către toate categoriile de clienți până la data de 31 decembrie 2015, cu posibilitatea de prelungire în condițiile prevăzute la art. 118 alin. (6).
 - furnizarea gazelor naturale pentru clienții vulnerabili la preț reglementat și în baza contractelor-cadru;
 - furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale la preț reglementat și în baza contractelor-cadru;
 - administrarea piețelor centralizate;
 - transportul gazelor naturale;
 - transportul gazelor prin conductele de alimentare din amonte, conform prevederilor condițiilor de valabilitate a licenței;
 - înmagazinarea subterană a gazelor naturale;
 - distribuția gazelor naturale și a biogazului/biometanului;
 - activitățile conexe desfășurate de către operatorii licențiați.
- (3) Pentru activitățile aferente segmentului reglementat, prețurile și tarifele se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de către ANRE.
- (4) Metodologiile de reglementare a prețurilor și tarifelor se aprobă de ANRE, după informarea și consultarea tuturor părților interesate.
- (5) Ordinul de aprobare a prețurilor și tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, precum și ordinul de aprobare a metodologiilor de reglementare a acestora, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinul va conține inclusiv data intrării în vigoare a acestora.

Art. 93 Limitarea prețurilor/tarifelor

(1) ANRE are dreptul de a limita prețurile/tarifele reglementate prin:

a) fixarea unei limite superioare a prețului/tarifului în sine;
b) limitarea venitului din activitatea reglementată, în scopul evitării creșterii necontrolate a prețurilor la clienți.

(2) Costurile amânate, potrivit alin. (1) lit. b), se pot recupera, în conformitate cu reglementările ANRE.

Art. 94

(1) Pentru acoperirea necesarului de consum, clienții finali au dreptul să fie alimentați cu gaze naturale în amestec intern/import, a cărui structură este avizată de ANRE.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică până la convergența prețului gazelor naturale din producția internă cu cel al gazelor naturale din import.

(3) În vederea asigurării suportabilității costurilor legate de factura energetică, în special cele legate de încălzirea populației, prin excepție de la prevederile alin. (1), ANRE poate stabili, până la data 31 decembrie 2015, o structură specifică de amestec intern/import pentru cantitatea de gaze naturale destinată consumului clienților casnici și clienților care utilizează gaze naturale în scopul producerii energiei termice destinată consumului populației astfel încât creșterea anuală a prețului final reglementat să nu depășească indicele prețurilor de consum pe anul anterior.

(4) Prețul de achiziție a gazelor din producția internă, în condițiile alin. (3), se stabilește prin hotărâre a Guvernului la propunerea Ministerului de resort.

(5) Sunt exceptate de la respectarea structurilor amestecurilor de gaze naturale stabilite/avizate de ANRE:

a) cantitățile de gaze naturale reinjectate în zăcăminte, exceptate de la plata redevenței, în condițiile legii;

b) cantitățile de gaze naturale destinate consumurilor tehnologice specifice operațiunilor petroliere desfășurate de titularii de acorduri petroliere.

Art.95

Persoanele juridice din sectorul gazelor naturale, care practică activități reglementate conform art. 92 alin. (2), sunt obligate să asigure separarea contabilă, conform normelor legale și reglementărilor ANRE.

CAP. XIII

Procedura de desfășurare a investigațiilor

Art. 96 Dispunerea efectuării investigațiilor

Autoritatea competentă dispune efectuarea de investigații, potrivit atribuțiilor acesteia, în condițiile art. 100, din oficiu sau ca răspuns la o plângere înregistrată la autoritatea competentă, formulată de către o persoană fizică sau juridică afectată în mod real și direct de o potențială încălcare a prevederilor prezentei Legi în domeniile în care ANRE are competența de investigare potrivit art. 13 alin. (1) lit. b).

Art. 97 Solicitarea informațiilor și documentelor

În realizarea investigațiilor, precum și a atribuțiilor conferite în baza prezentei Legi, autoritatea competentă poate solicita operatorilor economici informațiile și documentele care sunt necesare, menționând baza legală și scopul solicitării, și poate stabili termene până la care aceste informații și documente să îi fie furnizate.

Art. 98 Drepturi de investigare

Pentru investigarea încălcării prevederilor prezentei Legi și ale reglementărilor din domeniul energiei emise de autoritatea competentă, autoritatea competentă are următoarele drepturi:

a) să intre în spațiile, terenurile sau mijloacele de transport pe care operatorii economici le dețin legal;

- b) să examineze orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau alte evidențe legate de activitatea operatorilor economici, indiferent de locul în care sunt depozitate;
 - c) să ia declarații reprezentanților și angajaților operatorului economic referitoare la fapte sau documente considerate relevante;
 - d) să ridice sau să obțină în orice formă copii ori extrase din orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau din alte evidențe legate de activitatea operatorului economic;
 - e) să sigileze orice amplasament destinat activităților operatorului economic și orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau alte evidențe legate de activitatea operatorului economic, pe durata și în măsura necesară investigării.
- (2) Autoritatea competentă va proceda la acțiunile prevăzute la alin. (1) numai dacă există indicii că pot fi găsite documente sau pot fi obținute informații considerate necesare pentru îndeplinirea competențelor sale, iar rezultatul investigației va fi consemnat într-un proces-verbal de constatare și inventariere.
- (3) Autoritatea competentă poate face inspecții inopinate și poate solicita orice fel de informații sau justificări legate de îndeplinirea competențelor de investigare, atât la fața locului, cât și prin convocare la sediul autorității competente.

Art. 99 Accesul la documente și informații

- (1) Organele administrației publice centrale și locale, precum și orice alte instituții și autorități publice sunt obligate să permită autorității competente accesul la documentele, datele și informațiile deținute de acestea, fără a se putea opune caracterul de secret de stat sau secret de serviciu al unor asemenea documente, date și informații.
- (2) Autoritatea competentă, primind acces la documentele, datele și informațiile menționate la alin. (1), are obligația de a respecta caracterul de secret de stat sau secret de serviciu atribuit legal respectivelor documente, date și informații.

Art. 100 Procedura de investigare

Procedura de investigare se face în conformitate cu regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității de investigare aprobat prin ordin al ANRE.

Cap. XIII Interdicții

Art. 101

Pentru protecția obiectivelor/sistemelor din sectorul gazelor naturale se interzice terților:

- a) să realizeze construcții de orice fel în zona de siguranță a obiectivelor de gaze naturale; în cazul în care, în mod excepțional, este necesar ca pe terenul pe care sunt amplasate acestea să se execute o construcție, solicitantul va suporta toate cheltuielile aferente modificărilor necesare, cu respectarea tuturor prevederilor referitoare la proiectarea și execuția lucrărilor în sectorul gazelor naturale și sub condiția cedării în patrimoniu operatorului a bunului rezultat;
- b) să efectueze săpături sau lucrări de orice fel în zona de protecție a acestora, fără avizul prealabil al operatorului de sistem;
- c) să depoziteze materiale pe căile de acces și în zona de protecție a acestora;
- d) să intervină în orice mod asupra conductelor, echipamentelor și instalațiilor de gaze naturale.

Art. 102

În vederea exploatarei în condiții de siguranță a sistemului de transport a gazelor naturale, se interzice, cu excepția cazului de forță majoră, întreruperea alimentării cu energie electrică, a legăturilor telefonice sau de radiocomunicații și a transportului feroviar.

Cap. XIV Infrațiuni și contravenții

Art. 103

Încălcarea prevederilor prezentei Legi atrage, după caz, răspunderea administrativă, contravențională, penală sau civilă.

Art. 104

Sustragerea de gaze naturale constituie infracțiunea de furt și se pedepsește conform prevederilor Codului penal.

Art. 105

Deteriorarea, modificarea fără drept sau blocarea funcționării echipamentului de măsurare a consumului de gaze naturale furnizate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 4 ani.

Art. 106

Deteriorarea intenționată, modificarea fără drept a componentelor obiectivelor de producție, înmagazinare, transport sau de distribuție a gazelor naturale constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 10 ani.

Art. 107

Executarea sau folosirea de instalații clandestine în scopul racordării directe la sistemele de producție, de transport, de înmagazinare sau de distribuție a gazelor naturale precum și la instalațiile GNL sau la instalațiile de utilizare aparținând terților pentru ocolirea echipamentelor de măsurare, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

Art. 108

În cazurile în care infracțiunile prevăzute la art. 106-107 sunt săvârșite de un salariat al unui titular de licență, limita maximă specială a pedepsei se majorează cu un an.

Art. 109

Tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 104-105 se pedepsește.

Art. 110

Constituie contravenții la normele privind desfășurarea activităților în sectorul gazelor naturale următoarele fapte:

1. proiectarea, avizarea, execuția, recepția, punerea în funcțiune și/sau exploatarea de lucrări noi, modificări, extinderi sau revizii ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale de către persoane fizice sau juridice neautorizate;
2. proiectarea și/sau executarea de lucrări noi, modificari, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale fără obținerea acordurilor, avizelor și autorizațiilor necesare și/sau fără respectarea restricțiilor/condițiilor stabilite prin acestea;
3. proiectarea și/sau executarea de lucrări noi, modificari, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale, cu încălcarea reglementărilor tehnice emise în domeniu;
4. avizarea documentațiilor tehnice pentru execuție, recepția și/sau punerea în funcțiune de lucrări noi, modificări, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale, care nu corespund cerințelor reglementărilor tehnice în vigoare;
5. executarea de lucrări noi, modificări, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale, cu încălcarea prevederilor art. 14, 52 și 75;

6. executarea de lucrări noi, modificări, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale, fără documentație tehnică de execuție verificată, conform prevederilor legale;
7. executarea de lucrări noi, modificări, extinderi ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale, excluzând instalațiile de utilizare de orice fel, fără urmărirea acestora de către un operator licențiat;
8. utilizarea de echipamente, instalații, aparate, produse și procedee neconforme cu reglementările tehnice în vigoare;
9. utilizarea/exploatarea de instalații, echipamente și aparate care nu au verificările metrologice și/sau verificările/reviziile tehnice în termen de valabilitate, conform reglementărilor în vigoare;
10. efectuarea, fără acordul operatorului licențiat, a oricăror, lucrări, operații, manevre sau intervenții, de orice natură, la conductele, aparatele, echipamentele, instalațiile de măsurare și accesoriile, aferente obiectivelor/sistemelor de producție, înmagazinare/stocare, transport sau la sistemele de distribuție a gazelor naturale;
11. recepția, punerea în funcțiune și/sau exploatarea obiectivelor/sistemelor/instalațiilor/echipamentelor din sectorul gazelor naturale pentru care nu au fost întocmite documentele prevăzute de reglementările în vigoare și/sau pentru care nu au fost obținute autorizațiile necesare;
12. neîndeplinirea și/sau îndeplinirea necorespunzătoare a condițiilor de valabilitate ale autorizațiilor precizate la art. 44;
13. neîndeplinirea și/sau îndeplinirea necorespunzătoare a condițiilor de valabilitate ale autorizațiilor/licențelor precizate la art. 39-41;
14. nerespectarea prevederilor regulamentelor privind accesul și/sau racordarea la depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale, sistemele de transport/distribuție și sau la conductele de alimentare din amonte;
15. nerespectarea contractelor-cadru aprobate de către ANRE;
16. nerespectarea prevederilor standardelor de performanță din sectorul gazelor naturale;
17. folosirea unor practici menite să influențeze formarea liberă a prețurilor pe piața gazelor naturale;
18. întreruperea sau întârzierea nejustificată a alimentării cu gaze naturale;
19. refuzul nejustificat al accesului/racordării solicitanților la conductele de alimentare din amonte, sistemul de transport, sistemul de distribuție sau la depozitele de înmagazinare a gazelor naturale;
20. revânzarea gazelor naturale de către clienții finali;
21. refuzul sau obstrucționarea, agenților constatați împuterniciți de către ANRE, de a efectua verificări și/sau inspecții, conform prevederilor legale;
22. nefurnizarea sau furnizarea incompletă/eronată a datelor și informațiilor solicitate de ANRE, neîndeplinirea măsurilor dispuse și/sau refuzul de a da curs convocării adresate de către ANRE;
23. nerespectarea obligațiilor/cerințelor prevăzute în regulamentele pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice și operatorilor economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale;
24. nerespectarea obligațiilor/cerințelor prevăzute în regulamentele privind acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale;
25. nerespectarea programului de înmagazinare, stabilit conform reglementărilor în vigoare;
26. neconstituirea stocului minim de gaze naturale, pe care titularii licențelor de furnizare/transport au obligația să îl dețină în depozitele de înmagazinare subterană, stabilit conform reglementărilor în vigoare;
27. nerespectarea normelor privind zonele de protecție și siguranță, stabilite conform legii;
28. nerespectarea reglementărilor comerciale elaborate de ANRE, inclusiv a metodologiilor privind prețurile și tarifele;
29. nerespectarea reglementărilor privind separarea legală și/sau contabilă a activităților reglementate în sectorul gazelor naturale;
30. desfășurarea oricăror activități comerciale și/sau prestări de servicii fără a deține licența/autorizația necesară, emisă conform prevederilor prezentei Legi și reglementărilor elaborate în temeiul acesteia;
31. nerespectarea prevederilor legale privind schimbarea furnizorului de gaze naturale;
32. nerespectarea prevederilor Regulamentului de măsurare a gazelor naturale;
33. nerespectarea cerințelor de raportare a informațiilor prevăzute de reglementările în vigoare;
34. nerespectarea prevederilor privind informarea consumatorilor de gaze naturale;
35. nerespectarea prevederilor reglementărilor tehnice, emise/aprobate de ANRE;
36. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a prevederilor privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale, prevăzute de regulamentele europene;

37. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a prevederilor referitoare la mecanismele de alocare a capacității și a procedurilor de gestionare a congestiilor, prevăzute de regulamentele europene;
38. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a cerințelor privind transparența, prevăzute de regulamentele europene;
39. nefurnizarea sau furnizarea incompletă de către operatorul de transport a informațiilor, necesare utilizatorilor de rețea pentru luarea de măsuri corective oportune în vederea evitării dezechilibrelor;
40. nerespectarea ordinelor și deciziilor ANRE;
41. nerespectarea prevederilor privind confidențialitatea.

Art. 111

(1) Prin excepție de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cuantumul contravențiilor prevăzut la art. 110, se sancționează după cum urmează:

1. în cazul în care au fost săvârșite de către persoane fizice:
 - a) cu amendă de la 2.500 lei la 5.000 lei, cele de la pct. 2, 8, 9 și 23;
 - b) cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, cele de la pct. 1, 20, 35 și 41;
 - c) cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei, cele de la pct. 3, 4, 10, 21, 27 și 40.
2. în cazul în care au fost săvârșite de către persoane juridice:
 - a) cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei, cele de la pct. 2, 3, 6, 8, 9, 15, 23 și 24;
 - b) cu amendă de la 100.000 lei la 500.000 lei, cele de la pct. 1,4,5,7,12,14,16,18,19,20, 25,27,28,30,31,32,33,34,35,36,37,38, 39 și 41;
 - c) cu amendă de la 500.000 lei la 1.000.000 lei, cele de la pct. 10,11,13,17,21,22,26,29 și 40;
 - d) cu amendă cuprinsă între 1 – 10% din cifra de afaceri anuală pentru cea prevăzută la pct. 38.
- (3) Pentru contravențiile prevăzute la art. 110, săvârșite în mod repetat de către persoane juridice, autoritatea de reglementare poate aplica o amendă de până la 5% din cifra de afaceri anuală a persoanei contraveniente.
- (4) Prin contravenție săvârșită în mod repetat se înțelege săvârșirea de cel puțin 3 ori a aceleiași fapte contravenționale, într-un an calendaristic.
- (5) Prin cifra de afaceri anuală se înțelege cifra de afaceri a persoanei juridice contraveniente realizată în anul financiar anterior sancționării faptei.
- (6) Aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie în termen de 2 ani de la data săvârșirii faptei.

Art. 112

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoane împuternicite în acest scop de către președintele ANRE.

Art. 113

Actualizarea limitelor amenzilor prevăzute la art. 111 se va face prin hotărâre a Guvernului.

Art. 114

Contravențiilor prevăzute la art. 110 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 115

(1) În vederea constatării contravențiilor, agenții constatatori au acces, în condițiile legii, la obiectivele de producție, la sistemele din sectorul gazelor naturale, inclusiv la instalațiile și echipamentele aferente acestora, precum și la instalațiile de utilizare a gazelor naturale.

(2) Proprietarii instalațiilor de utilizare sau cei care le exploatează sunt obligați să pună la dispoziție agenților constatați documente, date și/sau informații relevante.

(3) Organele de poliție, precum și celelalte organe cu atribuții în domeniu sunt obligate să acorde sprijin, la cerere, agenților constatați.

Cap. XV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 116

(1) Prezentul act normativ modifică Legea gazelor nr. 351/2004, precum și orice alte dispoziții legale contrare acesteia.

(2) Prezentul act normativ reglementează sectorul și piața gazelor naturale, obligațiile și drepturile ANRE și se completează cu prevederile actului normativ care reglementează sectorul și piața energiei electrice.

(3) Prezentul act normativ transpune prevederile Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE.

Art. 117 Intrarea în vigoare

(1) Prezenta Lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția art. 40, art. 41, art. 42, art. 43 care intră în vigoare la data de 3 martie 2013.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei Legi se abrogă:

a) art. 2 alin. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 99/2008, cu modificările și completările ulterioare;

b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr. 13/2007 și a Legii nr. 351/2004 a gazelor naturale;

c) orice alte dispoziții legale contrare.

(3) La data intrării în vigoare a prezentului act normativ, art. 2 alin. (2) din Legea-Cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice se modifică și va avea următorul conținut:

„(2) Dispozițiile prezentei Legi nu se aplică Băncii Naționale a României, Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private și Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei”.

Art. 118 Dispoziții finale

(1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei Legi, președintele ANRE aprobă Regulamentul intern de organizare și funcționare și structura organizatorică ale ANRE.

(2) În vederea evaluării impactului eliminării prețurilor reglementate, ANRE contractează un studiu, care trebuie să stabilească cel puțin următoarele:

a) evaluarea gradului de suportabilitate a prețurilor gazelor naturale la clienții casnici și noncasnici în situația eliminării prețurilor reglementate pentru clienții finali;

b) calendarul de eliminare treptată a prețurilor reglementate pentru clienții finali, cu aplicabilitate în perioada 2012-2015, ținând cont de posibilele efecte negative ale eliminării prețurilor reglementate astfel încât acestea să fie cât mai puțin resimțite de clienți;

c) evaluarea consecințelor negative sau pozitive, atât economice cât și sociale, pe care le poate genera dereglementarea prețurilor la clienții finali.

(3) În baza calendarului precizat la alin. (1), lit. c), rezultat ca urmare a întocmirii studiului, ANRE va elimina treptat prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale pentru clienții finali, prevăzuți la art. 92 alin. (2), lit. a), în perioada de referință 2012-2015.

(4) Până la eliminarea prețurilor reglementate pentru toate categoriile de clienți, cu excepția clienților vulnerabili, ANRE organizează la fiecare 2 ani, în cadrul acțiunii de monitorizare, un proces de evaluare

a funcționării pieței de gaze naturale, în vederea renunțării la aplicarea prețurilor reglementate, în care vor fi utilizate cel puțin următoarele criterii generale:

a) numărul de furnizori activi în piața de gaze naturale în fiecare an;

b) cota de piață a fiecăruia din furnizorii activi;

c) capacitatea economico-financiară a furnizorilor activi și comportamentul acestora în piață;

d) evoluția numărului anual de schimbări ale furnizorului de gaze naturale între segmentele pieței;

e) nivelul și evoluția prețurilor în piață;

f) numărul și tipul consumatorilor vulnerabili.

(5) În baza datelor rezultate din aplicarea prevederilor de la alin. (1) și (3), ANRE elaborează la fiecare 2 ani, un raport referitor la prețurile reglementate ca obligații de serviciu public și impactul acestora asupra pieței de gaze naturale.

(6) În situația în care, pe baza raportului prevăzut la alin. (4), se constată necesitatea menținerii prețurilor reglementate ca obligații de serviciu public pentru unele categorii de clienți și după data de 31 decembrie 2015, acest termen poate fi prorogat.

(7) În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei Legi, ANRE va elabora sau modifica, după caz, cadrul de reglementare (regulamente, metodologii și așa) în concordanță cu prezenta Lege.

(8) Ministerul de resort notifică Comisia Europeană cu privire la adoptarea acestei Legi și a altor acte administrative necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2009/73/CE, inclusiv prin transmiterea textelor acestor acte normative.

(9) Măsurile adoptate în temeiul prezentei Legi pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și transparente și se aplică numai după notificarea Comisiei.

Art. 119

Legea gazelor nr. 351/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 28 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta Lege, se va republica, după aprobarea acesteia prin lege, dându-se textelor o nouă numerotare.